

Připravenost obyvatelstva a orgánů územní samosprávy vybrané obce na událost typu terorismus

Martina Buršíková

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Martina Buršíková
Osobní číslo: L21564
Studijní program: B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Připravenost obyvatelstva a orgánů územní samosprávy vybrané obce na událost typu terorismus

Zásady pro vypracování

- Na základě dostupných domácích a zahraničních zdrojů zpracujte teoretické poznatky a teoretická východiska z dané problematiky.
- Provedte dotazníkové šetření u obyvatel a zaměstnanců úřadu vybrané obce na dané téma a vyhodnoťte získaná data.
- Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření navrhněte případné změny a opatření.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HRADIL, Jaroslav, Otakar J. MIKA, Miroslav MUSIL, Bohuslav SVOBODA, Jakub RAK a Dušan VIČAR. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.
2. IVANČÍK, Radoslav a NEČAS, Pavel. *Terorismus. Globální bezpečnostná hrozba*. KEY Publishing, 2019. ISBN 978-80.7418-319-5.
3. Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Online. Praha: MV – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0. Dostupné z: <http://vinsova.cz/co/pdf/ooakr.pdf>.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivan Princ**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 05.10.2024

Jméno a příjmení studenta: Martina Buršíková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce obsahuje teoretickou a praktickou část. Teoretická část je zaměřena na ochranu obyvatelstva a jejímu právnímu ukotvení a dále jsou zde zmíněny orgány krizového řízení v České republice. Další kapitoly teoretické části jsou zaměřeny na mimořádné události, jejich rozdělení a terorismus. Praktická část je zaměřena na povědomí občanů obce Věrovany o problematice terorismu. V závěru práce jsou popsány návrhy ke zlepšení současného stavu povědomí obyvatel v oblasti terorismu v obci.

Klíčová slova: mimořádné události, terorismus, ochrana obyvatelstva, bezpečnost

ABSTRACT

The bachelor thesis contains theoretical and practical parts. The theoretical part is focused on the population protection and its legal anchorage and there are mentioned the crisis management authorities in the Czech Republic. Other chapters of the theoretical part are focused on emergencies, their distribution and terrorism. The practical part focuses on the awareness of the citizens of the municipality of Věrovany on the issue of terrorism. The thesis concludes with suggestions for improving the current state of awareness of the inhabitants in the area of terrorism in the municipality.

Keywords: extraordinary situation, terrorism, population protection, safety

Tímto bych chtěla z celého srdce podělovat vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Ivanu Princovi, za jeho poskytnuté cenné rady a informace, materiály, trpělivost a pomoc při psaní mé bakalářské práce.

Poděkování patří také mé rodině a přátelům za podporu v průběhu celého studia a také všem respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 OCHRANA OBYVATELSTVA	11
1.1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
1.2 PRÁVNÍ UKOTVENÍ	13
1.3 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	16
1.4 ZÁKLADNÍ OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	18
1.4.1 Varování a informování obyvatelstva	18
1.4.2 Ukrytí	19
1.4.3 Nouzové přežití	20
1.4.4 Evakuace	20
2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	22
2.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	22
2.2 STÁTNÍ SPRÁVA	23
2.3 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	25
3 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	27
3.1 DĚLENÍ MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ.....	27
3.1.1 Naturogenní mimořádné události	27
3.1.2 Antropogenní mimořádné události.....	28
3.2 STUPNĚ POPLACHU	30
4 TERORISMUS	31
4.1 TYPOLOGIE TERORISMU.....	31
4.1.1 Teroristické hrozby z hlediska původce.....	32
4.1.2 Teroristické hrozby z hlediska cíle útoku	33
4.1.3 Teroristické hrozby z hlediska nástrojů terorismu	33
4.2 FORMY TERORISMU	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
5 OBEC VĚROVANY	37
5.1 HISTORIE OBCE.....	37
5.1.1 Současný stav obce	38
5.1.2 Současná bezpečnostní opatření v obci	38
6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	40
6.1 CHARAKTERISTIKA DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ A RESPONDENTŮ	41
6.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	41
7 NÁVRHY A OPATŘENÍ	50
ZÁVĚR	53

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	62
SEZNAM TABULEK.....	63
SEZNAM GRAFŮ	64
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

V současné době se mimořádné události staly nedílnou součástí společenského života každého člověka na Zemi. Jde o události, které mají negativní vliv na životy, zdraví, majetek a ohrožují životní prostředí. V poslední době stoupají na počtu mimořádné události antropogenního původu, tj. události způsobené člověkem, mezi které se mimo jiné řadí také terorismus.

Rozmach terorismu přišel také s vzestupem nových technologií, které při páchání těchto hrůzných činů usnadňují útočníkům do určité míry přístup k informacím nebo vniknutí do zabezpečovacích systémů. Je tedy nezbytně nutné, aby proti těmto úkonům byly zabezpečeny nejen jednotlivé objekty, ale i obce jako celek včetně připravenosti jejich orgánů a samotného obyvatelstva či bezpečnostních a záchranných složek.

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace je klíčová k jejich následnému zvládnutí. Jestliže je obyvatelstvo dostatečně informováno jak o příčinách a možných následcích těchto událostí tak o správném chování při jejich vzniku, je to správný krok k jejich úspěšnému zvládnutí bez extrémních dopadů na fungování obce a společnost obecně. Svoji roli hraje také připravenost orgánů krizového řízení a složek Integrovaného záchranného systému, které jsou důležitým prvkem při zvládnutí mimořádných událostí.

Cílem teroristických útoků nebývají vždy jen významné objekty a osoby. Často jsou proto zaznamenávány útoky na tzv. „měkké cíle“, které jsou charakterizovány jako místa s nižším zabezpečením a vysokou koncentrací osob. Mnohdy je proto možné pozorovat páchání těchto činů v nákupních centrech či na náměstích, ale ani menší obce nejsou z tohoto seznamu vyloučeny.

Hlavním cílem práce je navrhnout na základě vyhodnocení dotazníkového šetření případné změny a opatření ke zlepšení připravenosti obyvatelstva a zabezpečení obce proti působení mimořádných událostí, a to výhradně terorismu. Ke splnění hlavního cíle práce byly stanoveny následující dílčí cíle: zpracovat teoretická východiska a poznatky z problematiky ochrany obyvatelstva a provést dotazníkové šetření u obyvatel obce Věrovany na dané téma. Pro zpracování práce byly použity následující metody: analýza, komparace, dedukce, desk research a metoda dotazování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva (dále v textu jen „*OOb*“) je systém opatření a strategií navržených k minimalizaci rizik a ochraně osob před hrozbami a nebezpečím, které mohou mít značné negativní dopady na jejich zdraví, bezpečnost a životy. Ochrana obyvatelstva zahrnuje širokou škálu opatření, mezi které patří příprava na mimořádné události a krizové situace, poskytování varování a informování obyvatelstva, evakuační postupy během krizových situací, zajištění základních potřeb obyvatelstvu včetně zásobování nezbytnými surovinami a poskytování lékařské pomoci a péče osobám postiženým nenadálou situací. (MV ČR, 2013)

Cílem *OOb* je eliminovat následky mimořádných události a krizových situací. Snaží se chránit lidské zdraví a životy, jejich majetek a životní prostředí pomocí základních opatření a plnění úkolů civilní ochrany. (Hradil et al., 2018)

1.1 Vymezení základních pojmů

Bezpečnost – je stav, kdy jsou na nejnížší možnou míru eliminovány všechny hrozby působící na zájmy chráněné státem. Jde zároveň o stav, při kterém je systém schopen odolávat hrozbám, které na něj anebo na jeho prvky mohou působit. (Hradil et al., 2018)

Hrozba – je míra pravděpodobnosti vzniku rizika. Jde o člověkem podmíněný nebo přírodní proces, který má schopnost způsobit škody a tím negativně působit na jednotlivé prvky nebo objekty. (Martínek et al., 2003)

Krizová situace – jde o narušení kritické infrastruktury mimořádnou událostí (dále v textu jen „*MU*“) nebo jiné nebezpečí, při kterém se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (Hradil et al., 2018)

Krizové řízení – proces, který je využíván k řešení krizových situací (dále v textu jen „*KS*“) věcně příslušnými orgány. Je zaměřený především na vyhodnocení bezpečnostních rizik a kontrolu činností prováděných ve spojitosti s řešením *KS*. (Hradil et al., 2018)

Likvidační práce – jsou činnosti sloužící k odstranění dopadů a rizik, které působí na osoby, zvířata, majetek a životní prostředí, způsobených mimořádnou událostí. (Hradil et al., 2018)

Mimořádná událost – jedná se o škodlivé působení lidských sil, havárií nebo přírodních jevů, které mohou negativně ovlivnit životy, zdraví, majetek a životní prostředí. Tyto události následně vyžadují vykonání záchranných a likvidačních prací. (Martínek et al., 2003)

Nouzové přežití – je dočasná strategie zajišťující přežití obyvatelstva postiženého důsledky MU nebo KS. Tento koncept zahrnuje opatření k zajištění dočasného ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou a energiemi, stejně tak jako organizaci humanitární pomoci. (Foldyna, 2009)

Ochrana obyvatelstva – jde o plnění úkolů civilní ochrany při působení hrozby. Jedná se především o varování, informování, evakuaci a nouzové přežití. Posláním ochrany obyvatelstva je, jak název napovídá, ochrana životů, zdraví a majetku osob. (Martínek et al., 2003)

Riziko – je událost, která je z bezpečnostního hlediska považována za nežádoucí. Samotné riziko bývá vždy vyvozené z konkrétní hrozby a pomocí analýzy rizik lze určit jeho míru, škodlivé účinky a dopady jeho působení na určité objekty. (Martínek et al., 2003)

Terorismus – je forma organizovaného násilí nebo jeho hrozbou, které je prováděno jednotlivci, skupinami nebo organizacemi obvykle proti nezúčastněným osobám. Jeho cílem je vyvolat strach za účelem dosažení politických, náboženských, ideologických nebo sociálních cílů. (Ivančík, Nečas, 2019)

Ukrytí – je opatření civilní ochrany, které má za cíl chránit obyvatelstvo před nebezpečím při MU a KS. Jedná se bezpečné místo, které zajišťuje ochranu před škodlivými vlivy, jako jsou účinky pronikavé radiace, světelného a tepelného záření, kontaminace radioaktivním prachem, tlakovými účinky zbraní hromadného ničení a chemickými a biologickými látkami. (Foldyna, 2009)

Varování – jde o souhrn organizačních, technických a provozních opatření, který zajišťuje včasné a rychlé předání varovné informace o skutečném nebo potencionálním nebezpečí způsobeném MU. Jeho úkolem je předat varovnou informaci včas tak, aby bylo možné přijmout opatření na ochranu života, zdraví a majetku obyvatelstva, zvířat a životního prostředí. (Martínek et al., 2003)

Vyrozumění – je souhrn organizačních a technických opatření, který zajišťuje včasné předání varovné informace o skutečném nebo potencionálním nebezpečí orgánům krizového řízení, právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních nebo krizových plánů. (HZS ČR, 2022)

Záchranné práce – jsou činnosti sloužící k odvrácení bezprostředního působení rizik na životy, zdraví, majetek a životní prostředí. (Hradil et al., 2018)

Zbraně hromadného ničení – jsou zbraně jaderné, chemické a biologické, které mají schopnost způsobit rozsáhlé ztráty na lidských životech a škody na majetku a v infrastruktuře. (Hradil et al., 2018)

1.2 Právní ukotvení

Právní ukotvení ochrany obyvatelstva v České republice (dále v textu jen „ČR“) je zajištěno řadou právních norem a předpisů, které stanovují povinnosti a postupy v případě mimořádných událostí a krizových situací. Jde především o vymezení základních informací pro přípravu na MU, při záchranných a likvidačních pracích a pro vyhlášení krizových stavů. Dále upřesňují pravomoci státních orgánů a pravomoci orgánů územní samosprávy, včetně povinností právnických osob při přípravě na MU. Tyto pravomoci jsou stanoveny formou zákonů, nařízení vlády a vyhlášek ministerstev. (HZS ČR, 2021)

Stěžejním právním předpisem je **Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky**, ve znění pozdějších předpisů. Zajišťuje základní povinnosti státu jako jsou nezávislost a územní celistvost ČR, ochrana demokratických principů státu a zachování lidských životů, zdraví a majetku osob. Mimo jiné definuje vyhlášení krizových stavů, které mohou být vyhlášeny v případě ohrožení nezávislosti nebo územní celistvosti země. Dále také informuje o Bezpečnostní radě státu a o zajišťování bezpečnosti ČR, kterou zabezpečují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory a havarijní služby. (Česko, 1998)

Krizový zákon neboli **Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje působnost a pravomoci státních orgánů a orgánů územní samosprávy a také práva a povinnosti právnických a fyzických osob v přípravě na řešení KS. (Česko, 2000a)

Zákon 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů upravuje přípravu těchto opatření v případě vyhlášení krizových stavů, kterými jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Zákon také stanoví pravomoci vlády, ústředních správních úřadů, České národní banky (dále v textu jen „ČNB“), krajských úřadů a úřadů obce s rozšířenou působností (dále v textu jen „ORP“) a v neposlední řadě stanoví práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy (dále v textu jen „HOPKS“). (Česko, 2000b)

Dalším z hlavních právním ustanovením je **Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Definuje integrovaný záchranný systém (dále v textu jen „*IZS*“) jako koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Dále určuje jeho složky a oblast jejich působnosti, a také stanoví pravomoci státních orgánů a orgánů územní samosprávy, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na MU a během záchranných a likvidačních prací a rovněž i při ochraně obyvatelstva před a v průběhu vyhlášení jednoho z krizových stavů. V neposlední řadě také definuje pojem ochrana obyvatelstva, kterým se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. (Česko, 2000c)

Jednotlivé složky IZS zabezpečují zákony patřící každé z těchto složek odděleně. Prvním z nich je **Zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**. Jde o legislativní dokument, který stanovuje opatření a pravidla týkající se prevence, ochrany před požáry a jejich likvidace. Obsahuje ustanovení o povinnostech orgánů veřejné správy a institucí občanů v oblasti požární ochrany. Dále také zahrnuje předpisy týkající se požárního zabezpečení budov, technických zařízení a postupů v případě vypuknutí požáru. Tento zákon také upravuje organizaci hasičských sborů a dalších složek odpovědných za požární ochranu a stanovuje pravomoci a odpovědnosti v této oblasti. (Československo, 1985)

Zákon č. 330/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů upravuje organizaci, pravomoci a činnosti Hasičského záchranného sboru (dále v textu jen „*HZS*“) v ČR. Zákon HZS definuje jako jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými MU a KS. Obsahuje ustanovení o povinnostech HZS při zajišťování požární ochrany, záchranných a likvidačních pracích a dalších úkolech v rámci ochrany obyvatelstva a majetku. Lze zde nalézt také postupy při zřizování a financování HZS. (Česko, 2015)

Zdravotnickou záchrannou službu (dále v textu jen „*ZZS*“) upravuje **Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě**. Upravuje podmínky poskytování zdravotnických služeb, práva a povinnosti poskytovatelů ZZS a poskytovatelů akutní lůžkové péče. Dále také podmínky pro zajištění pohotovosti poskytovatelů ZZS při řešení MU a KS. Základním principem ZZS je poskytování neodkladné přednemocniční péče osobám s akutními zdravotními problémy nebo v přímém ohrožení života, a to na základě tísňových výzev. (Česko, 2011)

Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále v textu jen „PČR“) se upravuje organizace, pravomoci a činnosti PČR. Definiuje policii ČR jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor sloužící veřejnosti. Tento zákon stanoví pravidla pro výkon policejní činnosti jako jsou ochrana bezpečnosti osob a majetku, zabezpečení veřejného pořádku předcházení trestné činnosti a další úkoly na úseku vnitřního pořádku. Definiuje také práva a povinnosti policistů při plnění postupu v rámci policejního zásahu a vyšetřování. Zákon také upravuje proces výběru policistů a jejich vzdělávání a zajišťuje dodržování lidských práv a zásad právního státu při výkonu policejní činnosti. (Česko, 2008)

Postavení, úkoly, řízení, výcvik, vybavení materiálem a členění ozbrojených sil České republiky upravuje **Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky**. Definiuje zásady pro vojenské operace, upravuje vojenskou správu, práva a povinnosti příslušníků ozbrojených sil a zajišťuje jejich demokratickou kontrolu. Vymezuje také role a pravomoci prezidenta republiky, vlády a parlamentu v otázkách obrany a bezpečnosti země. (Česko, 1999)

Dalším ze zákonů je **Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území** postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Stanoví podmínky a postupy pro poskytování státní pomoci při obnově území dotčeného živelními pohromami nebo jinými událostmi. Zároveň také mění některá ustanovení související s pojišťovnictvím a jeho cílem je zajistit koordinovanou a účinnou reakci na KS, poskytnout pomoc postiženým oblastem a podpořit obnovu po MU a KS. (Česko, 2002a)

Mezi další důležité právní předpisy se vyjma zákony řadí vyhlášky. Jednou z nich je **Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva**. Ta upravuje proces zřizování zařízení civilní ochrany a poskytuje směrnice pro odbornou přípravu personálu těchto zařízení. Stanovuje metody informování fyzických a právnických osob o potenciálním nebezpečí, plánovaných opatřeních a technických, provozních a organizačních aspektech jednotného varovného systému, včetně poskytování nouzových informací. (Česko, 2002b)

Další z vyhlášek je **Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému**. Jejím úkolem je především úprava koordinace složek IZS při společném zásahu, spolupráce operačních středisek a podrobnosti o jejich úkolech a určuje zásady a způsob zpracování, schvalování a používání

havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu. Mimo jiné také vymezuje stupně poplachu IZS. (Česko, 2001)

Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy podrobně upravuje proces plánování a provádění HOPKS v případě krizových stavů. Obsahuje pokyny a postupy, které mají zajistit efektivní přípravu a reakci na MU. Tato vyhláška stanovuje například způsoby opatřování pohotovostních zásob a materiálních zdrojů, stanovení priorit pro jejich využití, obsah a postup zpracování plánu hospodářské mobilizace, koordinaci s dalšími subjekty a orgány a další aspekty plánování a provádění HOPKS. (Česko, 2000d)

Podstatným právním předpisem je také **Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací**, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. Toto nařízení slouží k regulaci a koordinaci těchto aktivit a zajišťuje efektivní a systematický přístup při poskytování pomoci a ochraně obyvatelstva v mezinárodním kontextu. (Česko, 2000e)

1.3 Bezpečnostní systém České republiky

Bezpečnostní systém České republiky je neustále se vyvíjející systém v souladu s aktuálními hrozbami, kterým ČR čelí. Jde o komplexní strukturu, která zahrnuje právně zakotvený a hierarchicky strukturovaný systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů. Jeho cílem je zajistit bezpečnost a stabilitu ČR a chránit její obyvatele před různými druhy nebezpečí.

Hlavní funkcí bezpečnostního systému ČR je řízení a koordinace jednotlivých složek odpovědných za ochranu bezpečnostních zájmů země. Za úplnou funkčnost bezpečnostního systému odpovídají orgány státu, které jsou také hlavními články struktury bezpečnostního systému ČR. (MV ČR, 2013)

Bezpečnostní systém ČR je postaven na Ústavním zákonu č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který stanoví, že zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, ochrana demokratických základů země a také ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot jsou základní povinnosti státu. Dle zákona zajišťují bezpečnost ČR ozbrojené síly, ozbrojené bez-

pečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Povinny podílet se na zajišťování bezpečnosti státu jsou také státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby. (Česko, 1998)

Základním koncepčním dokumentem bezpečnosti politiky státu je Bezpečnostní strategie ČR. Ta vymezuje životní, strategické a další významné zájmy země, obecná bezpečnostní rizik a definuje dlouhodobé záměry a opatření, jejichž cílem je zajistit vhodné podmínky pro zabezpečení obyvatel a vývoj a prosperitu státu. Mimo jiné vymezuje také hrozby, kterým Česká republika čelí a stanovuje strategické směry pro zajištění národní bezpečnosti před těmito hrozbami. Dále slouží jako rámec pro formulaci a implementaci různých opatření v oblasti obrany, bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. (MV ČR, 2023)

Do struktury bezpečnostního systému spadá především prezident republiky, vláda, Parlament ČR, Bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory. Dále také zpravodajské služby, záchranné sbory a záchranné a havarijní služby. Vrcholným orgánem výkonné moci je vláda, která je odpovědná za funkčnost bezpečnostního systému a za zajišťování bezpečnosti státu. Plně funkční bezpečnostní systém je nástrojem pro efektivní zvládnutí MU a KS a také zabezpečuje prevenci a přípravu na potenciální MU a KS a jejich včasnou identifikaci. (Hradil et al., 2018)

Obrázek 1 – Struktura bezpečnostního systému. (SH ČMS, 2014)

Je důležité si uvědomit, že mimo výše zmíněné subjekty patří do struktury bezpečnostního systému veškeré obyvatelstvo České republiky. Obyvatelé jsou aktivními účastníky bezpečnostního systému a mohou být zapojeni do preventivních opatření a dobrovolných aktivit v oblasti bezpečnosti. (Hradil et al., 2018)

1.4 Základní opatření ochrany obyvatelstva

Základní opatření ochrany obyvatelstva jsou klíčové pro zajištění bezpečnosti a ochrany veřejnosti v případě vzniku MU nebo KS. Jde především o využití veškerých opatření, která slouží k minimalizaci nebo ke kompletnímu odstranění ztráty na životech nebo zdraví obyvatelstva. Mezi tato opatření patří:

- Varování a informování obyvatelstva,
- ukrytí,
- nouzové přežití,
- evakuace,
- další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku. (Město Moravská Třebová, 2014)

1.4.1 Varování a informování obyvatelstva

Varování obyvatelstva v České republice je důležitou součástí systému civilní ochrany a krizového řízení. Varování obyvatelstva je systém, který slouží k informování veřejnosti o různých nebezpečných situacích a událostech, které mohou ohrozit bezpečnost a zdraví obyvatel. Jeho cílem je minimalizovat škody a rizika spojená s mimořádnými událostmi tím, že poskytuje obyvatelstvu předem upozornění a pokyny, jak se v dané situaci zachovat.

Varování obyvatelstva bývají využívána při různých situacích, včetně přírodních katastrof, nehod nebo bezpečnostních hrozeb. Jejich účinnost spočívá v rychlosti a dostupnosti informací pro veřejnost, aby mohla přijmout nezbytná opatření pro svou ochranu a bezpečnost. (Hradil et al., 2018)

Systém varování tvoří síť poplachových sirén, které zabezpečují bezprostřední varování obyvatelstva. V případě vzniku MU je varování prováděno prostřednictvím signálu „**Všeobecná výstraha**“. Jde o kolísavý tón sirény, který trvá po dobu 140 vteřin. Lze jej vyhlásit třikrát za sebou v přibližně tříminutových intervalech. Dalším signálem je „**Zkušební tón**“, známý také jako „**Zkouška sirén**“. Ten je spouštěn zpravidla každou první středu v měsíci, ve 12:00 hodin. Jde o pravidelnou zkoušku funkčnosti sirén, která je dlouhá 140 vteřin

a nijak nekolísá. V případě elektronických sirén je doplněna o verbální informaci. Posledním je signál „**Požární poplach**“, který je určen především pro svolání jednotek SDH. Jde o 60 vteřin dlouhý přerušovaný tón, kdy je zvukový signál přenášen po dobu 25 vteřin a následně je na 10 vteřin vypnutý, to celé se opakuje dvakrát po sobě. (HZS ČR, 2014)

Informování obyvatelstva zahrnuje soubor organizačních, technických a provozních opatření, která slouží k rychlému předání informací ihned po vydání varovného signálu ohledně zdroje nebezpečí a nutných opatření k ochraně lidských životů a majetku. Provozovatelé hromadných sdělovacích prostředků jsou povinni vysílat tísňové informace. K předání těchto informací lze využít:

- Rozhlasové a televizní stanice,
- soukromé regionální televize společnosti a rozhlasové stanice,
- městské, objektové a obecní rozhlasové systémy,
- elektronické sirény,
- místní kabelové televizní sítě,
- přenosy pomocí mobilních rozhlasových prostředků. (Šimek, 2016)

1.4.2 Ukrytí

Ukrytí obyvatelstva je strategie, která využívá úkryty a další vhodné prostory k ochraně obyvatelstva před různými formami nebezpečí. Mezi to se řadí světelné a tepelné záření, pronikavá radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými a biologickými látkami či účinky zbraní hromadného ničení. K tomuto účelu jsou využívány úkryty improvizované nebo stálé. (MV ČR, 2021)

Improvizované úkryty jsou předem vybraná místa, která jsou umístěna na strategických místech ve vhodných částech objektu, domu nebo bytu. Slouží především k ochraně před účinky pronikavé radiace, světelného a tepelného záření, kontaminací radioaktivním prachem a v neposlední řadě před tlakovými účinky zbraní hromadného ničení. Při výběru vhodného prostoru je nezbytné zohlednit především povahu nebezpečí a také délku jeho trvání. (Martínek et al., 2006)

Stálé úkryty se dělí do dvou kategorií, a to na stálé tlakově odolné a stálé tlakově neodolné úkryty. Stálé tlakově odolné úkryty slouží k ochraně obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení, naopak stálé tlakově neodolné úkryty chrání obyvatelstvo před světelným

a tepelným zářením, pronikavou radiací a kontaminací radioaktivním prachem. Obecně slouží stálé úkryty jako stálý ochranný prostor nacházející se nejčastěji v podzemní části staveb nebo jako samostatně stojící stavba. (HZS ČR, 2021)

1.4.3 Nouzové přežití

Nouzové přežití je jedním ze stěžejních opatření v ochraně obyvatelstva při MU a KS, jako jsou živelní pohromy, technologické havárie nebo válečné konflikty. Jeho cílem je zajistit obyvatelstvu základní životní potřeby během trvající krize nebo jiné situace ohrožující jejich zdraví a životy. Nouzové přežití zahrnuje veškeré aktivity zaměřené na poskytnutí potřebné péče obyvatelstvu. Obvykle se spouští 1–2 dny po vzniku KS a trvá nepřetržitě až do doby, kdy je zaznamenán ústup nebezpečí a již neohrožuje zdraví a životy obyvatel. (SH ČMS, 2014)

Systém opatření pro nouzové přežití obyvatelstva zahrnuje:

- Nouzové ubytování.
- Nouzové zásobování potravinami.
- Nouzové zásobování pitnou vodou.
- Zabezpečení základních služeb obyvatelstvu.
- Nouzové dodávky energií.
- Organizování humanitární pomoci.
- Rozdělení odpovědnosti za provedení opatření pro nouzové přežití obyvatelstva. (Hradil et al., 2018)

1.4.4 Evakuace

Evakuace je jedním ze stěžejních úkolů ochrany obyvatelstva. Jde o proces přemístění osob, zvířat a předmětů z místa ohroženého MU na bezpečné místo. Včasné provedení evakuace je nejzásadnějším faktorem v souvislosti s reakcí na vzniklou MU nebo KS. Evakuace je však mnohem rozšířenější, a kromě dříve zmíněných zabezpečuje v případě nouze přemístění technického zařízení, strojů, materiálu a nebezpečných látek z míst ohrožených MU. (McEntire, 2022)

Evakuace je neúčinnějším opatřením ochrany obyvatelstva před účinky MU. Ke správnému provedení evakuace je zapotřebí mít připraveny evakuační plány, ve kterých jsou stanoveny

jednotlivé kroky k bezpečnému přemístění osob do předem určených míst. (Folwarczny, Pokorný, 2006)

Včasné provedení evakuace je nejzásadnějším faktorem v souvislosti s reakcí na vzniklou MU nebo KS.

Rozdělení evakuace podléhá několika faktorům, dle kterých se evakuace dělí z hlediska:

A. Rozsahu opatření:

- a) objektová evakuace – zahrnuje evakuaci pouze jedné nebo nízkého počtu budov, technologických objektů nebo dalších objektů,
- b) plošná evakuace – zahrnuje evakuaci pouze části anebo celého urbanistického celku či většího územního prostoru.

B. Doby trvání:

- a) krátkodobá evakuace – vzniklé ohrožení nevyžaduje opuštění domova na nezbytně dlouhou dobu a není při něm zajišťováno náhradní ubytování,
- b) dlouhodobá evakuace – při vzniklém ohrožení je třeba opuštění domova na více než 24 hodin a je při něm zajišťováno náhradní ubytování a další opatření k zabezpečení nouzového přežití.

C. Způsobu realizace:

- a) samovolná evakuace – obyvatelstvo se evakuuje dle vlastního uvážení po vyhlášení varovné informace,
- b) řízená evakuace – je řízena a zabezpečována odpovědnými orgány.

D. Varianty řešení:

- a) přímá evakuace – je realizována bez předchozího ukrytí evakuovaných osob,
- b) evakuace s ukrytím – je realizována po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení prvotního nebezpečí. (Martínek et al., 2006)

2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Orgány krizového řízení jsou subjekty, které mají za úkol řídit a koordinovat činnosti za mimořádných událostí nebo krizových situací. Mezi tyto subjekty patří veřejná správa, orgány státní správy, územní samosprávné celky a další instituce odpovědné za zvládání krizových situací. Konkrétně jsou orgány krizového řízení: vláda ČR, ministerstva a jiné správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů a obcí, HZS kraje, Policie ČR a právnické osoby a podnikající fyzické osoby.

Jejich úkolem je přijímat rozhodnutí, plánovat a organizovat opatření k ochraně obyvatelstva a majetku v případě hrozícího nebezpečí. Orgány krizového řízení spolupracují se složkami státní správy, místními úřady, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty tak, aby efektivně reagovaly na danou situaci a minimalizovaly její dopady. (Magistrát HMP, 2016)

2.1 Veřejná správa

Veřejná správa v České republice označuje systém orgánů a institucí, které vykonávají veřejné funkce a služby ve prospěch občanů a veřejnosti. Jejich hlavním úkolem je správa veřejných záležitostí a zajištění fungování státu na všech úrovních. To zahrnuje vydávání zákonů, výkon soudnictví, poskytování veřejných služeb, ochranu veřejného pořádku, ochranu životního prostředí, správu majetku či sociální péči. Veřejná správa zahrnuje orgány státní správy, samosprávy, nezávislé úřady a další veřejné instituce, které mají za úkol plnit veřejné funkce v zájmu společnosti. (Průcha, 2004)

Veřejná správa plní pět základních funkcí, kterými jsou:

- **Mocenská funkce** – je založena na realizaci moci působením právního řádu a prostřednictvím státního zřízení. Funkcí mocenskou je pojem veřejné správy chápán jako moc usměrňovat společnost žádoucím směrem. Dále se tato moc rozděluje na centrální a necentrální moc. **Centrální** moc je členěna na výkonnou, zákonodárskou a soudní, kdežto **necentrální** moc je podřazena územní samosprávě. (Pomahač, 2013)
- **Ochranná funkce** – spočívá v poskytování ochrany a bezpečnosti občanům a veřejného zájmu státu prostřednictvím ochrany veřejného pořádku, ochraně veřejného zdraví a vnitřní a vnější ochraně státu. (Pomahač, 2013)
- **Organizační funkce** – hraje klíčovou roli v zajištění efektivního fungování veřejných služeb a institucí tak, aby mohly účinně plnit své úkoly ve prospěch občanů.

Zabezpečuje územní členění státu, správu obrany státu nebo personální správu státu. (Lochmannová, 2017)

- **Regulační funkce** – spočívá ve vytvoření demokratického řízení společnosti, která je založena na toleranci, solidaritě, komunikaci a politickém pluralismu. Stará se o zajištění spravedlivého, bezpečného a efektivního fungování společnosti. (Lochmannová, 2017)
- **Funkce služeb veřejnosti** – zajišťuje činnosti poskytované ve veřejném zájmu obyvatel státu. Mezi služby veřejnosti patří finanční, pečovatelské, hospodářské a další služby, poskytované veřejnosti. (Lochmannová, 2017)

2.2 Státní správa

Státní správa je součástí veřejné správy a zahrnuje soubor orgánů a institucí, které jsou pověřeny výkonem správních úkonů ve prospěch státu a jeho občanů. Jejím hlavním úkolem je zajišťovat fungování státních institucí a plnění státních funkcí v souladu s platnými právními předpisy a má za cíl zabezpečit správné a účinné fungování státní moci a veřejného zájmu. V České republice lze státní správu členit na územní státní správu a vnitřní státní správu. (Průcha, 2004)

Územní státní správa – zahrnuje orgány a instituce státní správy, které své pravomoci vykonávají na úrovni jednotlivých územních celků, kterými jsou kraje, okresy a obce. Územní státní správu lze dále rozlišovat na oblastní státní správu, státní regionální správu, krajskou státní správu, okresní státní správu a místní státní správu.

Vnitřní státní správa – zahrnuje orgány a instituce, které své pravomoci vykonávají na celostátní úrovni. Mezi tyto orgány patří ministerstva, úřady a další instituce, které jsou odpovědné za řízení různých oblastí veřejné správy, jako je například školství, zdravotnictví a hospodářství. (Lochmannová, 2017)

V rámci státní správy se orgány dělí do dvou kategorií, konkrétně na orgány s všeobecnou působností, mezi které spadá Vláda ČR a orgány se specializovanou působností, kterými jsou ministerstva a ostatní správní orgány. Obecně jsou tyto orgány zodpovědné za vytváření a prosazování státní politiky, vydávání nařízení a rozhodnutí dle platných právních předpisů. Institucemi na státní úrovni se rozumí vláda, parlament a prezident republiky. (Lochmannová, 2017)

Vláda České republiky je nejvyšším výkonným orgánem státní moci. Řídí, kontroluje a sjednocuje činnost ostatních subjektů veřejné správy, kterými jsou ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy. Je odpovědná Poslanecké sněmovně a současně je přímým vykonavatelem rozhodnutí parlamentu.

Dvoukomorový **parlament České republiky** je zákonodárným orgánem a skládá se ze Senátu a Poslanecké sněmovny. Jeho úkolem je navrhopvat a přijímat zákony, schvalovat státní rozpočet, schvalovat mezinárodní smlouvy, navrhopvat změny v ústavě a kontrolovat činnost některých státních orgánů. (Parlament České republiky, ©2022)

Hlavou státu je **prezident České republiky**. Zastává ústavní funkci a jeho hlavními pravomocemi je jmenování a pověřování vlády, podpis a vyhlášení zákonů a mimo jiné i reprezentace státu. Dále má právo jmenovat či odvolávat členy vlády a soudce Ústavního soudu nebo udělovat milosti. (Pražský hrad, ©2015)

Bezpečnostní rada státu (dále v textu jen „BRS“) podléhá zákonu 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Je stálým pracovním orgánem vlády zabývající se problematikou bezpečnosti ČR a připravuje vládě návrhy opatření k zajišťování bezpečnosti ČR. V rámci BRS působí šest stálých pracovních orgánů, kterými jsou: (HZS ČR, 2021)

- **Výbor pro civilní nouzové plánování**, který je odpovědný za koordinaci a plánování opatření v oblasti civilní ochrany a vnitřní bezpečnosti státu. Jeho úkolem je sledovat a analyzovat rizika, navrhopvat preventivní opatření a plány pro zajištění bezpečnosti státu.
- **Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky**, který slouží ke koordinaci bezpečnostní politiky ČR a zaměřuje se především na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi. Pracuje v úzké spolupráci s dalšími institucemi a úřady a přispívá k jednotné zahraniční politice ČR.
- **Výbor pro kybernetickou bezpečnost**, jehož úkolem je monitorovat opatření týkající se ochrany kybernetického prostoru země. Posuzuje kybernetické hrozby a vypracovává strategie pro ochranu kybernetické infrastruktury v ČR.
- **Výbor pro obranné plánování**, který zabezpečuje plánování opatření k zajištění obrany státu a také zabezpečuje vazby na obranné plánování Severoatlantické aliance. Výbor úzce spolupracuje s armádou a pracuje na zajištění efektivního využití obranných zdrojů.

- **Výbor pro vnitřní bezpečnost**, jehož úkolem dohlížet na ochranu vnitřní bezpečnosti ČR. Koordinuje a plánuje opatření na ochranu obyvatelstva, majetku a zájmů státu před vnitřními hrozbami.
- **Výbor pro zpravodajskou činnost** koordinuje zpravodajské služby České republiky. Jeho úkolem je dohlížet na sběr, analýzu a výměnu informací souvisejících se zpravodajskou činností. Usměrnjuje činnost zpravodajských služeb ve prospěch bezpečnosti státu. (MV ČR, 2024a)

2.3 Územní samospráva

Územní samospráva je zakotvena v sedmé hlavě Ústavy České republiky. Jde o funkční celek, který umožňuje místním orgánům řídit záležitosti konkrétního území. Člení se na základní územní samosprávné celky, kterými jsou obce a na vyšší územní samosprávné celky, kterými jsou kraje. Každý z těchto samosprávných celků je samostatně spravován zastupitelstvem, které následně rozhoduje ve věcech samosprávy. (Česko, 1993)

Obce, jakožto základní územní samosprávné celky, představují nejmenší správní jednotky a podléhají zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích. Jsou zodpovědné za správu své oblasti a rozhodují o místních náležitostech. Mezi hlavní pravomoci obce patří územní plánování, správa veřejných prostranství, místní doprava, školství, sociální péče a odpadové hospodářství. Místní samospráva je realizována formou zastupitelstva, které obvykle tvoří obyvatelé obce voleni ve volbách. (Město Blansko, 2009)

Hlavním představitelem obce je starosta, který obec zastupuje vůči orgánům státní správy. Jeho hlavními povinnostmi jsou řízení a správa místního úřadu, zastupování obce v právních a administrativních záležitostech, předsednictví na zasedáních obecního zastupitelstva a spolupráce s dalšími členy obecního úřadu k zajištění plynulého chodu obce a realizaci obecních projektů a iniciativ. (Veřejná správa, ©2022)

Pracovním orgánem obce je **krizový štáb obce**. Ten může být zřízen starostou obce pro řešení MU a KS v obci. Krizový štáb se podílí na ochraně obyvatelstva obce, záchranných a likvidačních pracích ve spolupráci se složkami IZS a také na varování a informování obyvatelstva před MU nebo KS. Svůj podíl má také při následných obnovovacích pracích v obci a při celkovém zhodnocení vzniklé situace. (Berglowiec et al., 2017)

Kraje představují vyšší územní samosprávné celky sdružující více obcí. Mají oproti obcím kompetenci ve věcech regionálního významu, jako je například plánování území, doprava,

školství, zdravotnictví, sociální péče a rozvoj infrastruktury. V čele kraje stojí hejtman a krajské zastupitelstvo, kteří sídlí v krajském městě. Hlavními pravomocemi hejtmána kraje je příprava a návrh rozpočtu kraje, jeho realizace a správa finančních prostředků kraje. Dále má pravomoc jmenovat a odvolávat členy krajského úřadu a plánovat a realizovat rozvojové projekty v kraji. Je zodpovědný za řízení krizových situací v kraji a spolupracuje s dalšími složkami státní správy a místní samosprávy při poskytování pomoci obyvatelstvu v případě MU a KS. (Průcha, 2004)

Poradním orgánem pro přípravu kraje na MU a KS je **bezpečnostní rada kraje**. V čele stojí hejtman kraje a dále je složena z představitelů krajského úřadu a bezpečnostních složek kraje. Zabývá se koordinací bezpečnostních opatření na úrovni kraje a jejím hlavním úkolem je monitorovat bezpečnostní situaci, koordinovat preventivní opatření a usměrňovat reakce na již vzniklé krizové situace. S Bezpečností radou kraje úzce souvisí **krizový štáb kraje**, který je pracovním orgánem pro řešení krizových situací. Jeho úkolem je koordinovat opatření v reakci na KS v daném kraji. Stejně jako bezpečnostní rada kraje je složen z představitelů krajského úřadu a bezpečnostních složek, kterými je policie ČR, HZS kraje a ZZS kraje. Jeho hlavním cílem je rychlé a účinné řízení krizových situací, poskytování potřebných informací veřejnosti a minimalizace škod způsobených MU. (HZS ČR, 2021)

3 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Definice mimořádné události je stanovena v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Její znění je následující: „*Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“ (Česko, 2000c)

V zásadě jde o vážnou událost způsobenou chováním člověka nebo událost vzniklou samovolně působením přírodních vlivů. Jejím důsledkem je narušení stability systému, ohrožení bezpečnosti, životů a zdraví osob a poškození majetku či životního prostředí.

3.1 Dělení mimořádných událostí

Mimořádné události se rozdělují podle původu do dvou hlavních slupin. Jedná se o MU vzniklé na základě přírodních vlivů, tedy naturogenní a MU vzniklé působením člověka, tedy antropogenní. (BOZP, ©2022)

3.1.1 Naturogenní mimořádné události

Jsou události vznikající v důsledku přírodních jevů, jako jsou zemětřesení, povodně, hurikány, lesní požáry, sesuvy půdy nebo vulkanická aktivita. Tyto události mají tendenci být nepředvídatelné, což zvyšuje jejich nebezpečnost a riziko pro obyvatele zasaženého území a jejich majetek. Mívají dlouhodobé dopady na zasažené oblasti a vyžadují dlouhodobou obnovu.

Ochrana před naturogenními mimořádnými událostmi je velmi náročná a zahrnuje především prevenci a připravenost. To obsahuje zejména monitorování přírodních jevů, včasnou výstrahu veřejnosti, a především včasnou reakci. Reakcí na tyto MU bývá nejčastěji evakuace ohrožených oblastí a poskytování nouzové pomoci a záchranných operací. Koordinace a spolupráce především mezi složkami IZS a dalšími orgány a dobrovolníky jsou klíčové pro úspěšnou ochranu a zvládnání následků těchto událostí. (MV ČR, 2019)

Naturogenní MU lze dále dělit do dvou podskupin. První z nich jsou **MU abiotické**, které jsou způsobeny přírodními procesy nebo jevy bez účasti živých organismů. Jsou charakterizovány absencí biologického původu a patří mezi ně například povodně, zemětřesení, tornáda a hurikány, extrémní sucha, požáry, tsunami, výbuchy sopek a další. Ochrana před abi-

otickými MU se v podstatě neliší od ochrany před naturogenními MU obecně. Je však důležité vymezit oblasti, které mají větší pravděpodobnost pro zasažení abiotickou mimořádnou událostí. Tyto oblasti by měly disponovat ochrannými opatřeními a jejich výstavbou. Jde například o hráze, protipovodňové stěny a odvodňovací systémy v oblastech snadno zasažitelných povodní. Prevencí je také zalesňování nebo úprava vodních toků, což patří mezi opatření vedoucí ke zmírnění dopadů abiotických MU.

Druhou skupinou, patřící do naturogenních MU, jsou **biotické MU**. Jde o události způsobené živými organismy a biologickými procesy. Tyto události mají často značný vliv na lidské životy, zdraví, životní prostředí a ekonomiku státu. Patří mezi ně například epidemie a pandemie infekčních onemocnění, invaze škůdců a invazivních druhů rostlin a živočichů, masový výskyt škodlivých organismů, jako jsou hmyzí škůdci nebo bakterie způsobující závažné poškození plodin. V neposlední řadě do této skupiny spadají také biologické havárie, jako je únik toxických biologických látek z laboratoří. Biotické MU mohou mít ohromně škodlivé dopady na zdraví, zemědělství, lesnictví, ekosystém a ekonomiku. Ochrana před těmito událostmi zahrnuje monitorování šíření chorob, vakcinaci, léčbu, zavedení karanténních opatření, výzkum nových léčiv a vakcín, zvýšení informovanosti veřejnosti o rizicích a prevenci, a především včasnou identifikaci nových hrozeb. (Braníš, 2004)

Příkladem biotické MU s celosvětovým dopadem byla pandemie virového onemocnění Covid-19. Důsledkem pandemie bylo vyhlášení nouzového stavu v letech 2020-2022, což mělo následně celosvětové dopady zdravotnické, psychické, sociální, vzdělávací a ekonomické. (Ambriško et al., 2020)

3.1.2 Antropogenní mimořádné události

Antropogenní MU jsou události způsobené lidskou činností nebo jeho zásahem, které vedou k nepředvídaným a často škodlivým následkům. Tyto události mohou zahrnovat průmyslové havárie, chemické úniky, jaderné havárie, teroristické útoky, železniční a letecké nehody, požáry způsobené lidskou nedbalostí nebo úmyslným jednáním, kontaminaci životního prostředí a podobně.

Ochrana před antropogenními MU zahrnuje především prevenci, připravenost a reakci. To zahrnuje monitorování rizikových faktorů, vypracování plánů krizového řízení a intervence, školení pracovníků, včasnou výstrahu, evakuaci a poskytnutí pomoci. Důležitou součástí ochrany je vytváření bezpečnostních opatření a kontrola a regulace lidských činností a technologií, které mohou vést k MU. (Město Vlašim, ©2014)

Antropogenní MU lze dále dělit do tří kategorií. První z nich jsou **technogenní události**, kterými jsou průmyslové havárie, nehody nebo záměrné činy. Patří sem například průmyslové havárie a nehody v průmyslových zařízeních jako jsou továrny, chemické závody, elektrárny nebo rafinerie. Dopravní nehody, a to především nehody s fatálními následky, nehody na železnicích, na vodě nebo ve vzdušném prostoru. Dále také technologické poruchy, ekologické katastrofy způsobené nedbalostí v podniku a teroristické útoky. (Horák et al., 2015)

Druhou podskupinou jsou **MU sociogenní**, které jsou vyvolané lidskými či sociálními faktory a mohou mít významné dopady na společnost i jednotlivce. Sociogenní MU zahrnují masové protesty a nepokoje, demonstrace a stávky, které mohou vyvolat sociální napětí v zemi. Dále teroristické útky zaměřené na civilní nebo vojenské cíle, které mohou vyvolat strach a paniku ve společnosti, masová migrace v podobě neplánovaných a nekontrolovatelných pohybů osob z důvodu válečných konfliktů, politické a ekonomické situace a přírodních katastrof. Mezi sociogenní MU patří také úmyslné šíření epidemie či pandemie, které může mít vážné dopady na zdraví a životy obyvatelstva a ekonomiku státu. Sociogenní MU vyžadují komplexní a citlivou reakci ze strany vlády, sociálních organizací a dalších relevantních institucí tak, aby minimalizovaly škody a poskytly pomoc a podporu obyvatelstvu v náročných situacích. Je důležité zachovat v rámci možností lid a stabilitu ve společnosti a aktivně pracovat na řešení sociálních problémů a konfliktů. (Janura, 2009)

Poslední kategorií antropogenních MU jsou **MU agrogenní**. Jde o události spojené se zemědělstvím, které mají významné dopady na produkci potravin, hospodářství a životní prostředí. Patří do nich přírodní katastrofy, choroby plodin a zvířat, chemické nebo jaderné havárie, globální změny klimatu a technologické havárie. Mezi přírodní katastrofy významně ovlivňující zemědělství spadají extrémní povětrnostní jevy jako bouře a tornáda, zemětřesení nebo vydatné přivalové deště. Přírodní katastrofy úzce souvisejí s globální změnou klimatu, jako jsou stoupající teploty, změny srážek a povětrnostních jevů. Výskyt chorob a škůdců může poškodit úrodu nebo stáda zvířat a tím působit škody ohledně produkce potravin a ekonomiky zemědělství. Havárie s únikem toxických chemikálií nebo radioaktivního materiálu mohou kontaminovat půdu, vodu a plodiny, což vede k omezení zemědělské produkce. Technologickými haváriemi se rozumí převážně poruchy v zemědělské technice nebo neopatrné zacházení s chemikáliemi a hnojivy, které může vést k nehodám s negativními dopady na zemědělskou produkci a životní prostředí. Agrogenní MU vyžadují rychlou a efektivní reakci ze strany zemědělských institucí, aby minimalizovaly škody a zajistily bezpečnost potravin a životního prostředí. (Janura, 2009; Horák et al., 2015)

3.2 Stupně poplachu

Jednotlivé stupně poplachu jsou vymezeny ve Vyhlášce Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Každý stupeň poplachu určuje nezbytnost sil a prostředků pro vykonání záchranných a likvidačních prací na místě rozsahu. Typ vyhlášeného stupně poplachu závisí na typu a rozsahu MU. V rámci IZS se vyhláší čtyři stupně poplachu, z toho jeden je stupeň zvláštní. (Česko, 2001)

Klasifikace jednotlivých stupňů poplachu:

- První stupeň poplachu – vyhláší se v případě, kdy MU přímo ohrožuje osoby, objekty, prostředky osobní a nákladní dopravy nebo území do rozlohy 500 m². Při jeho vyhlášení zasahují jednotky IZS.
- Druhý stupeň poplachu – vyhláší se v případě, kdy MU ohrožuje maximálně do 100 osob, více než jeden objekt, prostředky osobní a nákladní dopravy, cenný chov zvířat a území do rozlohy 10 000 m². Při jeho vyhlášení zasahují základní a ostatní složky IZS.
- Třetí stupeň poplachu – vyhláší se, pokud MU ohrožuje 101-1000 osob, část obce nebo areál podniku, soupravy železniční přepravy, chovy hospodářských zvířat, povodí řek, produktovody nebo plochy o rozloze do 1 km². Řadí se do něj také hromadné havárie v silniční nebo letecké dopravě. Při jeho vyhlášení zasahují základní a ostatní složky IZS.
- Zvláštní stupeň poplachu – vyhláší se, jestliže MU ohrožuje více než 1000 osob, celé obce nebo plochy nad 1 km². Bývá ohlášen hejtmanovi kraje a starostovi obce s rozšířenou působností. (HZS ČR, 2021)

4 TERORISMUS

S nárůstem zranitelnosti dnešní společnosti souvisí také nárůst teroristických aktivit. K tomu přispívá dynamický vývoj lidské civilizace a rychlý technologický rozvoj. Především zavádění počítačových technologií do veškerých sfér života společnosti způsobily rapidní zvýšení schopnosti tyto systémy poškodit s velmi efektivními dopady na ekonomiku, infrastrukturu a obyvatelstvo dané země. (General Secretariat of the Council, 2010)

V reakci na události z 11. září 2000 bylo třeba na definici terorismu a jeho vymezení reagoval v rámci Evropské Unie (dále v textu jen „EU“). Rada EU zveřejnila 27. prosince 2001 dokument s názvem „*Společný postoj Rady EU pro užití zvláštních opatření pro boj s terorismem*“. V dokumentu jsou především vymezeny aktivity, které jsou dále považovány za teroristický čin a je zde také přiložen seznam osob, skupin a dalších subjektů, které by měly být prověřovány s cílem zjistit, zda jsou i nadále nebezpečné pro lidskou společnost. (MV ČR, 2001)

V zásadě je terorismus možné definovat jako promyšlené a plánované použití násilí, které bývá nejčastěji zaměřeno proti civilním osobám s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, ideologické nebo náboženské cíle. Jednotná a ucelená definice pro terorismus ale neexistuje. (MV ČR, 2009)

Teroristická skupina se definuje jako strukturovaná organizace systematicky využívající násilí nebo hrozbu násilím a jejíž kroky vedou ke spáchání teroristického činu. Je složena z více než dvou osob a stanovena na delší časové období. Samotný teroristický čin lze chápat jako seskupení různých kroků a činů, které mohou ohrozit chod státu nebo mezinárodní organizace. Jedná se převážně o skutky s úmyslem zastrašení obyvatelstva dané země, destabilizovat vládu a základní cíle státu, destrukce významných státních zařízení, únosy a narušení psychické stability obyvatel určité země. (Hoffman, 2017)

4.1 Typologie terorismu

Terorismus se řadí mezi antropogenní MU. Jeho typologie je klasifikace odlišných forem terorismu na základě různých kritérií, jako jsou motivace, cíle, způsoby útoku nebo používané prostředky. Tato klasifikace umožňuje lépe porozumět různým podobám terorismu a lépe se připravit na jeho prevenci a zmírnění dopadů. Typologie terorismu bývá využívána převážně v oblasti bezpečnostní politiky státu a boje proti terorismu. (Ivančík, Nečas, 2019)

Podle Auditů národní bezpečnosti se typologie terorismu dělí do tří hlavních skupin, kterými jsou teroristické hrozby z hlediska původce, teroristické hrozby z hlediska cíle útoku a teroristické hrozby z hlediska nástrojů terorismu. (MV ČR, 2016)

4.1.1 Teroristické hrozby z hlediska původce

Islámský radikalismus je nyní nejčastěji spojován s teroristickou hrozbou. Jde o ideologii spojenou s extrémní interpretací islámu, která často zahrnuje snahu o uvedení náboženských principů do politiky a společenského života. Radikální islámští extremisté často prosazují boj proti západním hodnotám, ovlivňují společnost prostřednictvím násilných akcí a bývají spojováni s teroristickými organizacemi. Islámský radikalismus může být zdrojem konfliktů a teroristických hrozeb v různých částech světa, včetně Evropy a České republiky. ČR zatím čelí nízkému riziku spojenému s islámským radikalismem, ale kvůli své účasti v euroatlantických strukturách, globální koalici proti Islámskému státu a jejímu vystupování proti islámskému radikalismu se ČR stává potenciálním cílem. (MV ČR, 2016)

Politický extremismus a ostatní teroristické skupiny označují extrémní postoje, které často zahrnují radikální názory a metody v politické sféře. Často je spojen s různými ideologiemi a směry, jako je například nacionalismus, komunismus, anarchismus nebo náboženský extremismus. Političtí extremisté častokrát prosazují radikální politické změny a k dosažení jejich cílů využívají násilné akce. Tyto postoje vedou k politické nestabilitě, konfliktům a ohrožení demokratických hodnot a institucí. (MV ČR, 2010)

Termín **osamělí vlci** se využívá k označení jednotlivců, kteří jednájí samostatně a nezávisle na organizovaných teroristických skupinách. Mohou být inspirováni extrémními ideologiemi a to politickými, náboženskými nebo sociálními. Na základě svých vlastních přesvědčení a bez přímého zapojení do organizovaných skupin mohou páchat teroristické útoky nebo jiné násilné činy. Pro ČR je útok nebo násilný čin spáchaný jedincem více pravděpodobný než spáchaný teroristickými skupinami. (Voices, 2022)

Zahraniční bojovníci je termín označující jednotlivce nebo skupiny cestující do zahraničí se záměrem účastnit se ozbrojených konfliktů. Představují hrozbu jak pro země jejich původu, tak pro země, do kterých se chystají vycestovat. Jsou tedy předmětem monitorování a sledování bezpečnostními agenturami. (MV ČR, 2016)

4.1.2 Teroristické hrozby z hlediska cíle útoku

Teroristický **útok na kritickou infrastrukturu** představuje závažnou hrozbu s potenciálem způsobit rozsáhlé škody a ohrozit životy obyvatel daného státu. Samotné útoky na kritickou infrastrukturu mohou mít mnoho podob. Některými z nich jsou například kybernetické útoky, blackouty, sabotáže, útoky chemickými či biologickými látkami nebo nástražné výbušné systémy. Samotný útok na kritickou infrastrukturu je poměrně snadný v ohledu na provedení a použité prostředky, ale může způsobit značné škody velkého rozsahu. Ochrana kritické infrastruktury státu by tedy měla být prioritou každé země.

Útok na měkké cíle, kterými se označují místa s vysokou koncentrací osob, vede k rozsáhlým tragickým následkům pro osoby vyskytující se na těchto místech. Mezi měkké cíle se řadí objekty s nižším zabezpečením a patří mezi ně například nákupní centra, nemocnice, školy, kulturní zařízení nebo prostředky hromadné dopravy. Vzhledem k relativně nedostatečné ochraně těchto prostor, jsou často snadným terčem pro teroristické útoky a mívají značné psychologické dopady na přítomné osoby. Útoky na měkké cíle jsou zřejmě nejvíce pravděpodobnými jak na českém území, tak i v celém světě. (MV ČR, 2016)

Dalším častým terčem teroristických útoků bývají **zvláště ohrožené objekty a osoby**, které mají pro určitou teroristickou skupinu nebo jedince vysokou symbolickou hodnotu. Mezi tyto cíle mohou patřit politici, veřejní činitelé, aktivisté, novináři nebo členové náboženských a etnických komunit. Jako ohrožené objekty lze vnímat úřady, redakce časopisů, budovy s náboženskou symbolikou, sídla politických stran, policejní a vojenské objekty a další. Útočníci využívají různých metod k dosažení svých cílů, které můžeme pozorovat například jako únosy, útoky střelnými zbraněmi a nástražnými výbušnými systémy a kybernetické útoky. Jejich cílem je oslabit nebo destabilizovat výše zmíněné osoby nebo objekty tak, aby byla narušena politická stabilita, kritická infrastruktura a bezpečnost osob v dané zemi. (MV ČR, 2024b)

4.1.3 Teroristické hrozby z hlediska nástrojů terorismu

Zneužití zbraní hromadného ničení mívá převážně obrovské psychologické dopady na obyvatelstvo, a to i v případech, kdy útok selže. Využití zbraní hromadného ničení při teroristickém útoku vyžaduje speciální znalosti a dovednosti a je poměrně náročné i po stránce finanční a logistické. Často se proto schyluje k provedení útoku improvizovanými zbraněmi. Zbraně hromadného ničení mívají velmi nepříznivé dopady na lidský organismus

a život. Je tedy nutné věnovat zvýšenou pozornost zabezpečení jaderných zařízení nebo zásobníků toxických látek, aby nemohlo dojít k jejich odcizení a zneužití. (MV ČR, 2024b)

Vysoké riziko plyne i ze **zneužití konvenčních zbraní a výbušnin**, které se stávají stále častějším a dostupnějším nástrojem teroristických útoků. Tyto prostředky se staly oblíbenými převážně u jednotlivců, jelikož jsou relativně snadno použitelné. Klíčovým aspektem boje proti terorismu je omezení dostupnosti těchto prostředků. (MV ČR, 2024b)

4.2 Formy terorismu

Terorismus se může projevovat různými formami a technikami, zahrnující širokou škálu taktik a strategií. Tyto formy se často kombinují a mohou se vyvíjet v souladu s technologickým a sociálním vývojem.

Nejprve je nutné si formy terorismu rozdělit do dvou kategorií. První kategorií je **letální** čili forma teroristického útoku mající za přímý následek smrt řadí se do ní všechny vražedné a sebevražedné útoky. Druhou kategorií je forma neletální, do které se řadí primárně útoky na kritickou infrastrukturu státu, s cílem způsobit rozsáhlé ekonomické a materiální škody. Jejich cílem není přímá smrt, ale spíše zastrasování, psychický nátlak, vydírání nebo únos. (Ivančík, Nečas, 2019)

Vražedné a sebevražedné útoky a atentáty jsou nejkrutějším a nejzávažnější formou terorismu. Jejich cílem je vyvolat strach a paniku mezi civilním obyvatelstvem. Vražedné útoky zahrnují cílenou likvidaci jednotlivců nebo skupin osob. Často k nim bývají využívány střelné zbraně a výbušniny. Sebevražedné útoky se na rozdíl od vražedných liší cílem, kterým je v tomto případě sám útočník. K sebevražedným útokům bývají nejčastěji využity výbušniny nebo jiné explozivní prostředky a jejich provedení je častokrát zaznamenáno v obchodních centrech, prostředcích hromadné dopravy nebo jiných objektech s vysokou koncentrací osob. Cílí převážně na vyvolání strachu a zmatku u obyvatelstva. Atentáty se odlišují ve své podstatě pouze cílem útoku, kterým bývají významné osobnosti, politici a vládní činitelé nebo členové náboženských a etnických komunit. Cílem atentátu může být změna politického režimu, oslabení státu a vyvolání chaosu a strachu. (Černý, 2017)

Další formou teroristických akcí jsou **únosy osob a jejich zadržení**, které mají za cíl především vyvolat strach a paniku. Tyto činy jsou často motivovány politickými, ideologickými nebo ekonomickými zájmy a mohou být prováděny jak teroristickými skupinami, tak jednotlivci. Při únosech jsou jednotlivci nebo skupiny osob využívány jako rukojmí k dosažení

cílů, které často bývají dosahovány vydíráním vlády, požadováním výkupného za jejich propuštění anebo snahy o získání pozornosti médií. Zadržení osob bývá provedeno převážně v místech, ve kterých se oběti právě vyskytují. Jednotlivci nebo skupiny osob jsou zadržovány proti jejich vůli a primárním cílem tohoto činu je zastrašení obyvatelstva. Obě tyto formy terorismu jsou porušením lidských práv a mezinárodního práva a jsou považovány za závažné bezpečnostní hroby. Jejich omezení vyžaduje účinnou spolupráci mezi bezpečnostními složkami a státy. (Smolík, 2015)

Mezi důležité formy teroristické činnosti patří také **únosy dopravních prostředků**. V minulosti se teroristické skupiny zaměřovaly převážně jen na únosy letadel, ale s rozvojem technologií a komunikačních a informačních systémů se zaměřily také na únosy lodí, vlaků nebo autobusů. Obvykle je využívána hrozba násilím k donucení posádky ke změně trasy a nouzovému přistání nebo zastavení na místech určených útočníky. Únosy se týkají převážně obchodních nebo nákladních dopravních prostředků. (Ivančík, Nečas, 2019)

Mezi poměrně nové teroristické metody patří **kybernetický terorismus**. Vzhledem k rychlému rozvoji počítačových technologií je pro útočníky snazší napadnout a poškodit fungování digitálních systémů či prvku kritické infrastruktury. Skrze počítačové technologie je možné například zablokovat automatické rozvody plynu, elektřiny, vody a ropy anebo naopak lze otvírat přehradu, čímž může snadno dojít k zatopení přilehlých oblastí. Časté jsou také útoky na informační systémy, které mají za cíl zablokovat webové stránky, bankovní systémy, vládní databáze či emaily. Skrze počítačové sítě je možné provádět i špionážní a sabotážní aktivity anebo využívat internet pro šíření dezinformací a manipulaci s veřejným míněním. (Ivančík, Nečas, 2019)

Dílčí závěr z teoretické části

V teoretické části práce lze nalézt na samém začátku základní pojmy a opatření z oblasti ochrany obyvatelstva, její právní ukotvení a bezpečnostní systém České republiky. Dále jsou v práci zmíněny orgány krizového řízení, veřejná správa státní správa a územní samospráva. Třetí kapitola je věnována mimořádným událostem, jejich dělení a jsou zde vypsány jednotlivé stupně poplachu. V poslední kapitole teoretické části jsou obsaženy informace o terorismu, jeho typologii a jeho formách.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 OBEC VĚROVANY

Obec Věrovany leží v Olomouckém kraji v okrese Olomouc. Nachází se v samém srdci Hané a je obklopena rozsáhlými lány polí, lesů a menšími obcemi. Samotné Věrovany se skládají ze tří menších obcí, kterými jsou Nenakonice, Rakodavy a Věrovany.

5.1 Historie obce

První zmínky o obci Věrovany pochází již z roku 1131 a jsou uvedeny v tzv. Zdikově listině. Tento rok je také uváděn jako rok vzniku obce. První zmínky o tehdejší samostatné obci Nenakonice pochází z roku 1126. Věrovany a Nenakonice bývaly tehdy bohatými obcemi. Obec Rakodavy se mezi ně vklínila až v průběhu 13. století a do konce 19. století představovala nejchudší ze tří obcí. Název obce Věrovany se vyvinul z původního názvu Vírovany, který vznikl podle pramenů minerální vody, které se v obci nacházely. Rakodavy svůj název získaly díky velkému výskytu raků v ramenech řeky Moravy, přilehlých tůních a rybnících. Nenakonice jsou odvozeninou od slovanského jména Nenakon, které údajně patřilo tehdejšímu nejbohatšímu statkáři v oblasti. (Krempel, 2002)

Informace o jednotlivých obcích pramení od roku 1550 z gruntovní knihy. Jednalo se o knihu, v níž byly uvedeny informace o obcích, statečích, statkářích a převážně zde bylo možné nalézt informace o jednotlivých dvorech svrchnosti, které se nacházely v každé z uvedených obcí a plnily funkci ekonomických center.

Rozvoj obce však v letech 1618–1648 pozastavila 30. letá válka a bylo zničeno značné množství domů a statků. Od této doby jsou o obci vedeny pouze domněnky. Často jsou informace nalézány v denících tehdejších obyvatel obce. Věrovany mají již od pradávna velmi rozmanitou zemědělskou a mlynářskou pověst. Mlýn byl v obci postaven již ve 13. století, v roce 1925 však vyhořel a byl znovu vybudován do dnešní podoby. Ve mlýně byly za druhé světové války ukrývány jednotky německé armády a později i velitelské jednotky Rudé armády. V roce 1997 byl zasažen povodní, která ho na několik let vyřadila z provozu. Od roku 2000 je mlýn plně funkční a snaží se nadále rozvíjet jeho dlouholetou tradici.

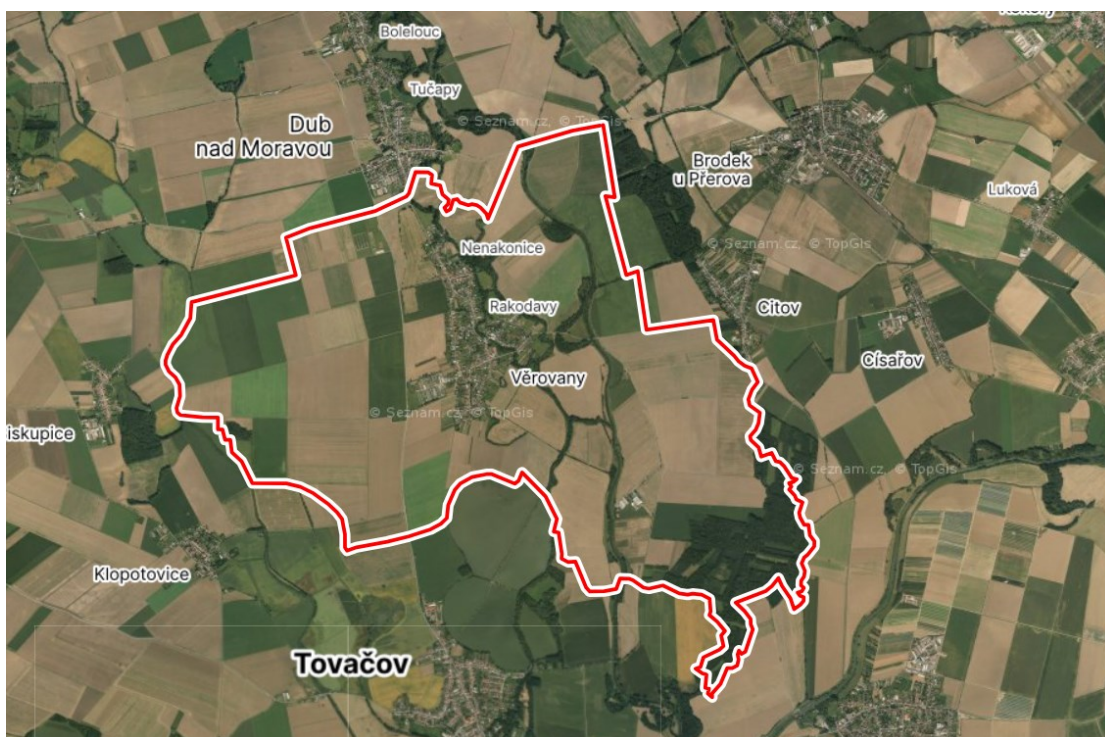
V historii obce lze nalézt také několik významných osobností, mezi které patří například spisovatel Otakar Bystřina nebo válečný letec plukovník Jaroslav Himr, kteří se značně podíleli na proslavení obce v okolních regionech. (Život v obci, 2006)

Historii obce od 19. století lze nejvíce přiblížit knihami Jaroslava Krempla s názvem „*Bystřinova hanácká legenda po sto letech*“, které zobrazují jeho vlastní pohled na tehdejší obec.

5.1.1 Současný stav obce

Obec Věrovany se nachází mezi městy Olomouc, Prostějov a Přerov a leží na území o rozloze 1 781 ha, ale jeho většinovou část katastrální výměry pojmají pole a les. Počet obyvatel s trvalým bydlištěm je nyní 1396, ale spousta mladých se stěhuje do větších okolních měst. Naopak obec se stává stále atraktivnější pro rodiny s dětmi.

V obci je možné nalézt mateřskou školu a základní školu prvního stupně. Dále jsou zde tři menší samoobsluhy, restaurační zařízení a pošta. Kulturní a společenský život probíhá nejčastěji v kulturním domě anebo v areálu bývalé loděnice. Je zde také hřiště na nohejbal, malou kopanou, dětské hřiště a tenisové kurty. Velký podíl na pořádání kulturních akcí mají také sbory dobrovolných hasičů Nenakonice a Věrovany. Na mezinárodní úrovni obec reprezentuje dechová kapela Věrovanka. (Obec Věrovany, ©2006)

Obrázek 2 – Mapa obce. (Mapy.cz, 2021)

5.1.2 Současná bezpečnostní opatření v obci

Obec Věrovany, stejně jako většina obcí, disponuje povodňovým plánem obce. Ten je v klasické tištěné formě uložen na obecním úřadu anebo je možné si jej prohlédnout v digitální formě na webových stránkách. Povodňový plán obce je základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi v území obce. Zahrnuje opatření k odvrácení a zmírnění škody způsobených povodněmi a rozdělení úkolů a činností v této situaci.

Největším vodním tokem v obci je řeka Morava, která protéká celým katastrem obce. V roce 2023 bylo uměle vytvořeno mrtvé koryto řeky, které má za úkol zabránit jejímu vylití na přilehlé pozemky. Odlehčovacím korytem řeky Moravy je také vodní tok Steklá. Třetím vodním tokem v obci je Mlýnský náhon, který je regulovatelný turbínami ve dvou mlýnech v obci. Při vysokých srážkách či rychlému tání sněhu v jarních měsících je však regulace toku velmi obtížná a často tak dochází k vyplavení zahrad a sklepů rodinných domů v blízkém okolí tohoto toku především v části obce Rakodavy. Dle povodňového plánu je jedenkrát ročně zabezpečováno proškolení všech účastníků povodňové komise v obci Věrovany předsedou povodňové komise. (EDPP, 2010)

Dalším bezpečnostním opatřením obce Věrovany je veřejnoprávní smlouva s městem Tovačov o plnění úkolů městské policie. Smlouva nabyla platnosti dne 16. února 2022. Město Tovačov se touto smlouvou zavázalo zajistit výkon činností městské policie na území obce Věrovany. Plnění úkolů městské policie v obci Věrovany je dle smlouvy prováděno v podobě hlídkové služby nebo na žádost starosty obce Věrovany. (Svoboda, 2022)

Bohužel je v nynější době přítomnost městské policie na území obce Věrovany poněkud zanedbatelná a mnoho občanů obce o této skutečnosti nemá povědomí.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkové šetření je jednou z technik získávání informací, které jsou od zkoumaných osob získávány prostřednictvím otázek v něm obsažených. V současné době bývá dotazníkové šetření prováděno v elektronické podobě, ale ani papírová metoda není z této techniky vyloučena. Dotazník je charakteristický především subjektivní odpovědí respondentů na položené otázky. Při vyplňování dotazníku nedochází k přímému kontaktu mezi respondenty a výzkumníkem, což může být velkou výhodou pro autentické a pravdivé odpovědi.

Výhodou dotazníkového šetření v jakékoli podobě je zejména jeho nízká finanční náročnost. Jak již bylo zmíněno, nedochází při něm k přímému kontaktu, což v dotazovaných osobách vzbuzuje větší míru důvěry v anonymní šetření. Naopak velkou nevýhodou při dotazníkovém šetření může být neupřímnost respondentů anebo nepřesně specifikované otázky. Zároveň je často problémem neznalost tématu respondenty, což může vést k nepřesnosti nebo neúplnosti. (Disman, 2018)

Celková konstrukce dotazníku vždy vychází z výzkumných hypotéz. Ty určují, které konkrétní jevy jsou zkoumány a zabraňují tak vynechání nezbytných odpovědí nebo naopak nadbytečnému hromadění nepodstatných informací. Klíčovým bodem v tvorbě dotazníku je předem stanovený systém pokládaných otázek, který nelze v průběhu šetření měnit. V případě, kdy by byl systém otázek narušen nebo pozměněn v již probíhajícím šetření, docházelo by k nepřesnosti či neúplnosti výsledných odpovědí.

Před začátkem tvorby dotazníkového šetření je důležité si předem vytýčit cíle, kterých chce výzkumník prostřednictvím dotazníku dosáhnout. Při tvorbě dotazníku je důležité brát v potaz informovanost jednotlivých respondentů s určitou problematikou a také znění otázky, které může značně ovlivnit následnou odpověď na ni. V zásadě se při tvorbě otázek využívá tří typů otázek. Těmi jsou otázky otevřené, uzavřené anebo polouzavřené. Otázky otevřené nejsou omezeny na konkrétní odpověď a tím umožňují respondentům vyjádřit své názory neomezeně a vlastními slovy. V uzavřených otázkách je výběr odpovědi předem připraven a respondent tak musí vybrat vhodnou alternativu ke svému postoji. Při odpovídání na uzavřené otázky často dochází ke zkreslení, jelikož respondent nemusí vždy souhlasit s předpřipravenými odpověďmi, a tak může vybírat náhodně či nepravdivě. Otázky polouzavřené jsou kombinací obou ze zmíněných typů. V případě, že respondent nesouzní s žádnou z variant, může jednoduše vepsat svůj postoj či názor.

Pro snazší analýzu celkových výsledků jsou výhodnější otázky uzavřené, jelikož odpověď na ně je přímá. Naopak otázky otevřené je nutné jednotlivě prozkoumat a analyzovat. (Disman, 2018; Šmída, 2022)

Při zpracovávání dotazníku je třeba počítat s faktem, že každá otázka může do určité míry ovlivnit otázku následující a s tím také odpověď respondenta. Je také důležité, aby byly otázky v dotazníku systematicky uspořádány. Nejčastěji bývá charakteristika respondenta uvedena v začátku dotazníku a v průběhu odpovídání na dotazník se v něm již tyto či podobné otázky nevyskytují. (Disman, 2018)

6.1 Charakteristika dotazníkového šetření a respondentů

Pro získání informací o povědomí obyvatel obce Věrovany o tématu terorismu v obci byl vytvořen dotazník v elektronické podobě pomocí Google Forms. Byl vytvořen a šířen pouze v elektronické podobě a zaměřen výhradně na obyvatele obce Věrovany. Šíření dotazníku probíhalo skrze internetový odkaz prostřednictvím emailových adres a sociálních sítí, především Facebooku, Messengeru a Instagramu. K jeho šíření také napomohlo sdílení internetového odkazu přáteli a rodinnými příslušníky. Odpovědi byly zcela anonymní.

Skládá se celkem z 21 otázek, z toho čtyři jsou otázky otevřené a dvě z nich je nepovinné. První část dotazníku jsou otázky založené na charakteristice respondenta, další sada otázek se zaměřovala na jejich povědomí o terorismu obecně a následně otázky na jejich informovanost o této problematice skrze média či informační portál obce.

Dotazník byl na portálu Google Forms zveřejněn po dobu jednoho měsíce a celkem se ho za tuto dobu zúčastnilo 123 respondentů. Celkem jim jej trvalo vyplnit přibližně 5 minut. Dotazník je vložen v nevyplněné podobě v příloze PI na konci práce. V příloze PII jsou vloženy grafy zobrazující jednotlivé odpovědi respondentů v dotazníku.

6.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázky č. 1, 2, 3 a 4 se týkaly charakteristiky respondenta. Celkem ze 123 respondentů dotazník vyplnilo 56,9 % tj. (70) mužů, 36,6 % tj. (45) žen a 6,5 % tj. (8) dotazovaných si nepřálo tuto informaci uvádět.

Druhá otázka byla zaměřena na věk respondentů. Nejpočetnější byly odpovědi od respondentů v rozmezí 18–26 let, kteří pojmul 28,5 % tj. (35) všech odpovědí. 22 % tj. (27) pojmul skupina s věkem od 27 do 35 let a třetí nejpočetnější skupinou byli respondenti

ve věku 50 a více let, jejichž skupina je zastoupena v 20,3 % tj. (25). Celkem 12,2 % tj. (15) dotazovaných bylo ve věku 45–50 let a 10,6 % tj. (13) uvedlo v dotazníku věk v rozmezí 36–44 let. Nejméně zastoupenou skupinou byli respondenti ve věku méně než 18 let. Ti pojmul 6,5 % tj. (8) z celkového počtu 123 odpovědí.

Třetí otázka byla směřována na délku jejich života v obci Věrovany. Celkem 35 % tj. (43) respondentů zde žije po dobu 21–30 let, 26 % tj. (32) respondentů uvedlo 11–20 let a s 12,2 % byly dvě skupiny, které obě pojímaly 15 odpovědí a to respondenti, kteří odpověděli 31–40 let a více než 50 let. Po dobu 41–50 let žije v obci 9,8 % tj. (12) respondentů a 4,9 % tj. (6) dotázaných odpovědělo, že v obci Věrovany žijí v rozmezí 0–10 let.

Poslední otázka charakterizující respondenta byla nepovinná z důvodu zachování vyšší anonymity. Jednalo se o otázku, zda respondent patří do vedení obecního úřadu, je členem zastupitelstva obce či obecního výboru. Na tuto otázku odpovědělo pouze 28 respondentů, z nichž 82,1 % tj. (23) odpovědělo, že členy nejsou. Pouze 17,9 % tj. (5) odpovědi bylo kladných.

Otázka č. 5: Jaké hrozby vnímáte ve Vaší obci?

Cílem otázky bylo zjistit, jaké hrozby v obci její občané vnímají. Otázka byla otevřená, ale v mnoha z odpovědí bylo možné nalézt stejné anebo velmi podobné hrozby. Nejčastěji se mezi odpověďmi objevovaly povodně, požáry, vandalismus anebo respondent žádnou hrozbu v obci nevnímá. Většina respondentů uvedla v jedné odpovědi více hrozeb, proto je pod touto otázkou přiložena tabulka s výčtem jednotlivých hrozeb a počtem jejich zmínění v jednotlivých odpovědích. Ojediněle se mezi odpověďmi objevil i únos dětí, útoky na obyvatelstvo a objekty v obci, škůdci anebo příliš drahé pivo.

V podstatě každoročně se stává, že se v jarních měsících voda z Mlýnského náhonu, který je korytem řeky Moravy, vylévá do zahrad občanů obce. Vzhledem k faktu, že část obyvatel žije na výše položených místech v obci je možné, že povodně jako hrozbu vnímají především ti, kteří žijí poblíž vodních toků nebo v údolí kopce.

Tabulka 1 – Odpovědi respondentů na otázku č. 5. (vlastní)

Hrozba	Počet odpovědí	Hrozba	Počet odpovědí
Povodeň	41	Národnostní menšiny	6
Žádné	41	Výpadky proudu	5
Vandalismus / krádeže	28	Sucho	4
Požáry	17	Přírodní katastrofy	3
Dopravní nehody	12	Nepřízpůsobivá mládež	3

Otázka č. 6: Cítíte se ve Vaší obci bezpečně?

Otázka byla zaměřena na subjektivní názor každého z respondentů. Celkem 82,1 % tj. (101) ze 123 respondentů se v obci cítí bezpečně. Naopak 17,9 % tj. (22) respondentů se bezpečně necítí.

Otázka č. 7: Myslíte si, že jsou bezpečnostní opatření v obci dostatečná v případě mimořádné události?

I přesto, že se v obci cítí 82,1 % respondentů bezpečně, skoro polovina z celkového počtu dotázaných uvedla, že bezpečnostní opatření v obci jsou nedostatečná. Tyto odpovědi pojímají 43,1 % tj. (53) respondentů. Naopak 56,9 % tj. (70) respondentů si naopak myslí, že bezpečnostní opatření v obci jsou dostatečná.

Otázka č. 8: Jestliže jste v předchozí otázce odpověděli NE, stručně rozved'te proč.

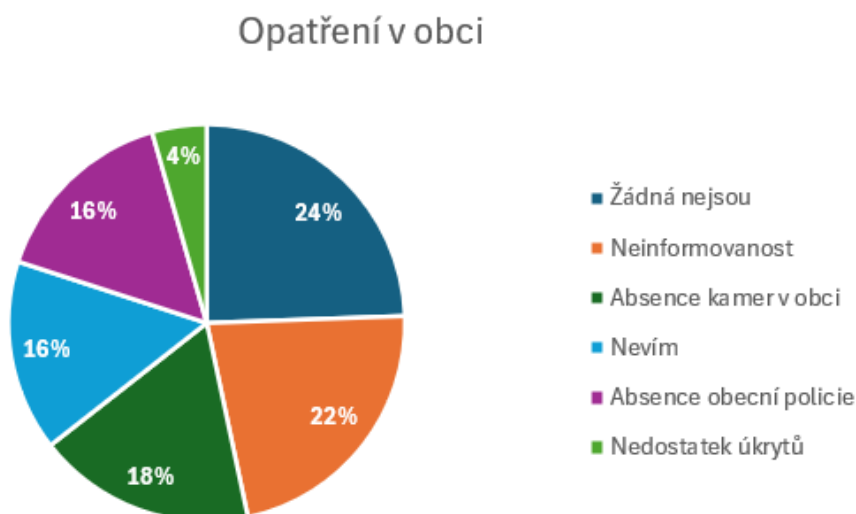
Jednalo se opět o otevřenou otázku a odpovědi jsou velice různé. Častokrát se ale shodují s jinými odpověďmi respondentů. Otázka byla určena především pro respondenty, kteří v otázce č. 7 odpověděli „NE“. Na tuto otázku, i přes 53 obyvatel nespokojených s bezpečnostním systémem obce, odpovědělo pouze 41 z nich. Nejčastěji se v odpovědích objevovala absence kamerových systémů a obecné policie a několik respondentů nevnímá žádné bezpečnostní opatření v obci. Mezi odpověďmi se také objevovala nepřipravenost obyvatel na mimořádné události a převážně nízká informovanost obyvatel o případných mimořádných událostech nebo krizových situacích. Zmíněna byla také absence přechodů pro chodce.

Celkem 24 % tj. (11) respondentů uvedlo, že v obci nevnímají žádná bezpečnostní opatření. Poté 22 % tj. (10) respondentů jako největší problém vnímá nízkou informovanost obyvatel obce na mimořádné události a krizové situace, které by mohly v obci nastat. Dalších 18 % tj. (8) z dotázaných uvedlo absenci kamerových systémů a 16 % tj. (7) respondentů neví, proč jsou bezpečnostní opatření nedostatečná. Stejný počet respondentů vnímá jako problém absenci obecní policie. Zbýlých 4 % tj. (2) odpovědi na tuto otázku se týkaly nedostatku úkrytů v obci.

Pro lepší přehled je přiložena tabulka a graf s přehledem jednotlivých odpovědí.

Tabulka 2 – Odpovědi respondentů na otázku č. 8. (vlastní)

Opatření	Počet odpovědí	Opatření	Počet odpovědí
Žádná nejsou	11	Nevím	7
Neinformovanost	10	Absence obecní policie	7
Absence kamer v obci	8	Nedostatek úkrytů	2

Graf 1 – Odpovědi respondentů na otázku č. 8. (vlastní)

Otázka č. 9: Vnímáte terorismus jako hrozbu pro obec Věřovany?

V otázce č. 9 uvedlo 78,9 % respondentů tj. (97), že terorismus pro obec Věřovany jako hrozbu vnímá a zbylých 21,1 % tj. (26) respondentů jej za hrozbu nepovažuje.

Otázka č. 10: Máte povědomí o významu pojmu „měkké cíle“?

Výsledky vyplývající z odpovědí na tuto otázku lze hodnotit jako pozitivní, jelikož z celkového počtu 123 respondentů vyplývá, že 46,3 % tj. (57) respondentů má o tomto pojmu povědomí. Naopak 37,4 % tj. (46) respondentů vůbec neví, co tento pojem znamená a 16,3 % tj. (20) respondentů si nebylo zcela jisto.

Otázka č. 11: Jaké znáte druhy terorismu?

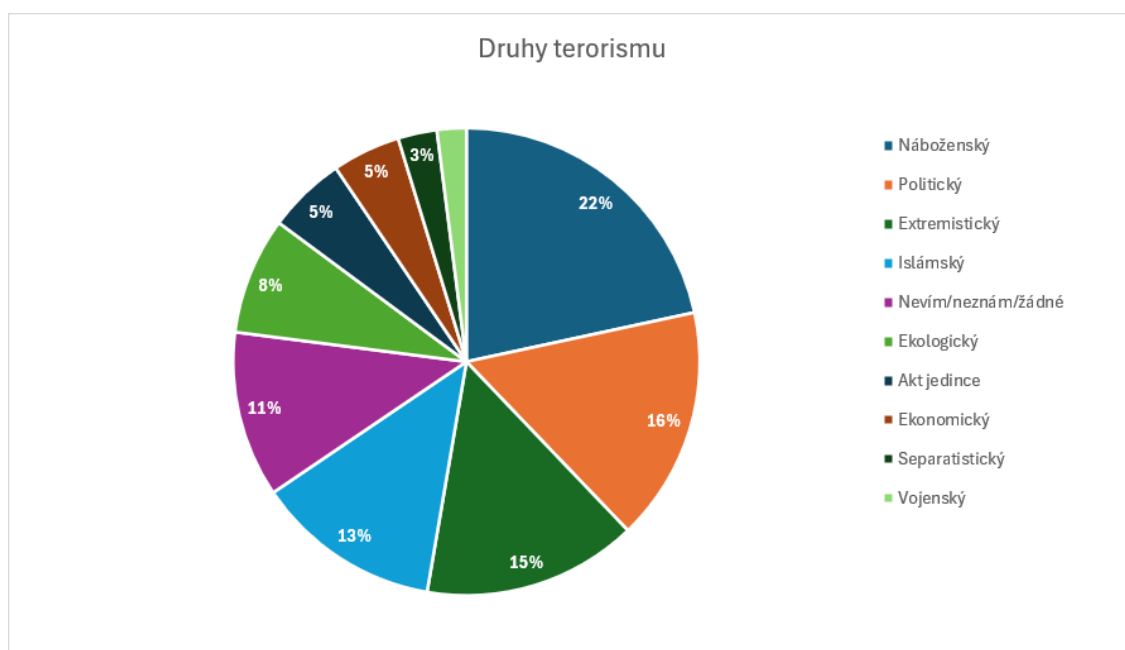
Otázka č. 11 byla otevřená s cílem zamyšlení respondentů nad problematikou terorismu. Jednalo se především o jejich zamyšlení nad různými druhy terorismu, o kterých mohli například slyšet v televizi, rozhlasu, číst na internetu a podobně. Několik respondentů neznalo žádné druhy nebo otázku přeskočili pomocí vyplnění několika teček či pomlček místo odpovědi. Ve většině odpovědí bylo vypsáno více různých druhů. Celkem 11 % tj. (17) z respondentů uvedlo, že neznají žádný druh terorismu. Z dalších odpovědí vyplynulo, že 22 % tj. (32) všech odpovědí pojímalo náboženský terorismus. Politický terorismus, který uvedlo 16 % tj. (24) respondentů, byl druhou nejčastější odpovědí. Extremistický terorismus byl zmíněn celkem 22x tj. (15 %). Extremismus se zpravidla dále dělí na pravicový a levicový, a proto je u této konkrétní odpovědi zajímavé, že u všech odpovědí byl zmíněn pravicový, kdežto levicový se objevil pouze v 15 odpovědích. Zbylých 13 % tj. (19) respondentů

ve svých odpovědích uvedlo islámský terorismus. Někteří z nich jej označovali jako muslimský. Mimo druhy terorismu vyobrazené v tabulce 2 a grafu 1 (viz. níže) se mezi odpověďmi objevil také bioterorismus, anarchistický, ideologický a fanatický terorismus a také násilí a výbuchy. Celkem tři respondenti mezi druhy terorismu zařadili také vandalismus, ničení majetku a požáry.

V tabulce 3 a grafu 2 viz. níže je vyobrazen přibližný přehled počtu odpovědí.

Tabulka 3 – Odpovědi respondentů na otázku č. 11. (vlastní)

Druh terorismu	Počet odpovědí	Druh terorismu	Počet odpovědí
Náboženský	32	Ekologický	12
Politický	24	Akt jedince	8
Extremistický	22	Ekonomický	7
Islámský	19	Separatistický	4
Nevím/neznám/žádné	17	Vojenský	3

Graf 2 – Odpovědi respondentů na otázku č. 11. (vlastní)

Otázka č. 12: Myslíte si, že je Vaše obec dostatečně připravena na událost typu terorismus?

Tato otázka cílila na subjektivní názor každého respondenta. Z odpovědí vyplývá, že 84,6 % tj. (104) respondentů si myslí, že obec Věrovany není připravena na žádnou událost týkající se terorismu. Naopak 15,4 % tj. (19) z respondentů si myslí, že připravenost obce je dostatečná.

Otázka č. 13: Poskytuje Vám obec informace prostřednictvím webových stránek nebo vývěsných plakátů o správném chování v případě nastání této události?

V otázce č. 13 šlo o zjištění, zda je v obci dostatečná veřejná informovanost obyvatelstva prostřednictvím webových stránek obce či vývěsných plakátů a podobně. Pouze 6,5 % tj. (8) ze všech respondentů zaznamenali v obci informace o této problematice a zhodnotili je jako dostatečné, kdežto 93,5 % tj. (115) odpovědí bylo záporných.

Otázka č. 14: Jsou ve Vaší obci pořádány veřejné diskuse a přednášky na téma terorismus?

Výsledky této otázky jsou již na první pohled jednoznačné. Celkem 99,2 % tj. (122) respondentů z celkového počtu 123 uvedlo, že v obci žádné diskuse či přednášky neprobíhají. Jeden z respondentů však uvedl, že je problematika terorismu touto formou v obci probírána. Po prozkoumání jednotlivých odpovědí bylo zjištěno, že jediná kladná odpověď pochází od respondenta, který v otázce č. 4 označil, že patří do vedení obecního úřadu, popřípadě je členem zastupitelstva obce nebo obecního výboru. Vzhledem k možnosti nepřesnosti nebo možné nepravdivosti odpovědí v dotaznících je však možné, že respondent uvedl nepravdivou informaci či si špatně přečetl otázku. Jelikož drtivá většina respondentů označila v této otázce pole „NE“, považují výsledky za zcela jednoznačné.

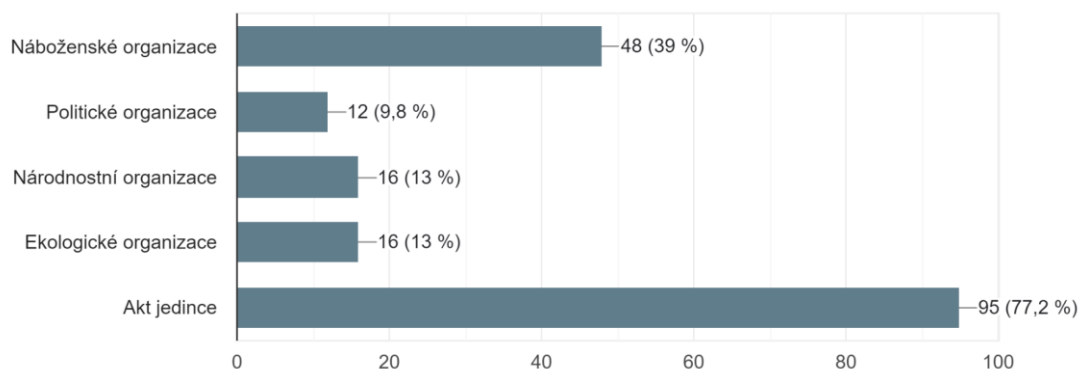
Otázka č. 15: V případě, že by ve Vaší obci došlo k teroristickému aktu, u kterých organizací by byla větší pravděpodobnost jeho spáchání?

Odpovědi na otázku, který druh terorismu by byl v obci spáchán nejpravděpodobněji jsou značně rozdílné. Respondenti měli na výběr z pěti možností a mohli zaznačit i více odpovědí najednou. Mezi předurčenými odpověďmi byly náboženské organizace, které označilo 39 % tj. (48) respondentů a politické organizace, které si jako svou odpověď vybralo pouze 9,8 % tj. (12) respondentů z celkového počtu 123. Další z navržených organizací byly národnostní a ekologické. Obě z nich dostaly stejný počet hlasů a to přesněji 13 % tj. (16). Nejvíce respondentů zaznamenalo jako odpověď poslední z nabízených, tj. akt jedince. Tato možnost diametrálně převyšovala ostatní možnosti, jelikož ji označilo 77,2 % tj. (95) ze všech respondentů.

Pro lepší přehled je přiložen graf 3.

V případě, že by ve Vaší obci došlo k teroristickému aktu, u kterých z organizací by byla větší pravděpodobnost jeho spáchání?

123 odpovědí

Graf 3 – Odpovědi respondentů na otázku č. 15. (vlastní)

Otázka č. 16: Víte, kde se v takové situaci ve Vaší obci ukrýt?

Otázka č. 16 byla zaměřena na povědomí obyvatel obce o možnostech ukrytí v obci Věrovany. Celkem 80,5 % tj. (99) respondentů uvedlo, že neví o žádném místě v obci, kde by se v případě nastání teroristické události mohli ukrýt. Naopak 19,5 % tj. (24) z respondentů by vědělo, kde takové místo v obci hledat.

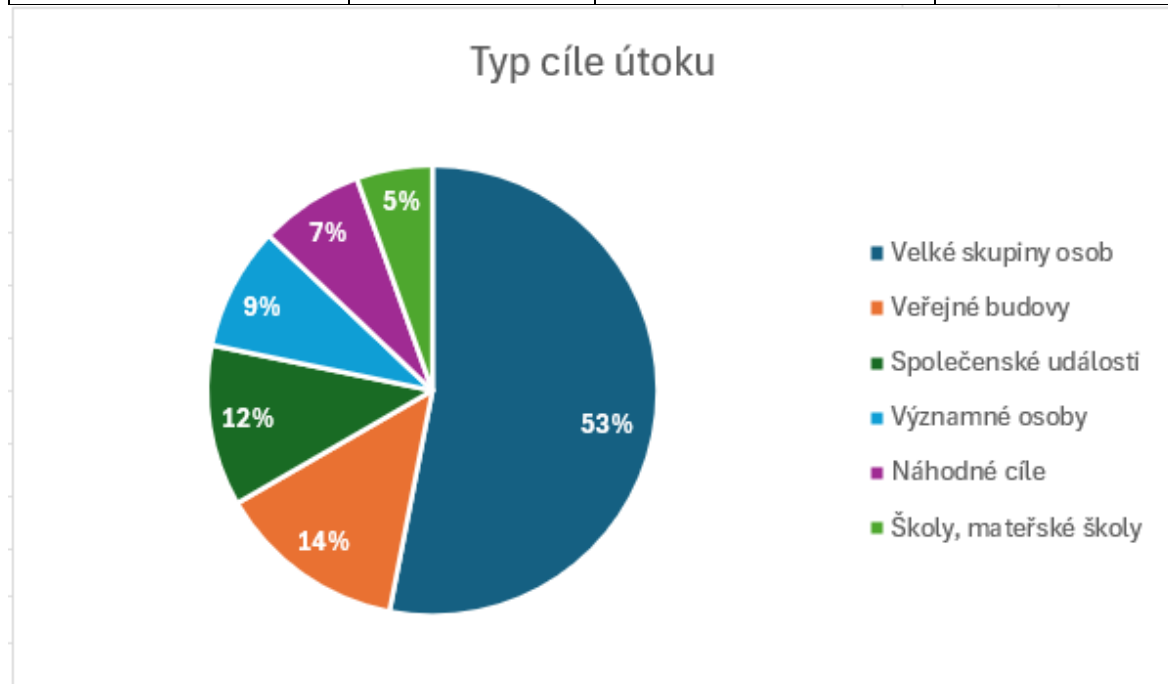
Otázka č. 17: Na koho/na co bývají teroristické útoky nejčastěji zaměřeny?

Jednalo se o otevřenou otázku, aby bylo možné vyhodnotit jednotlivě každou z odpovědí. Většinou se od jednotlivých respondentů dostalo více možností v jedné odpovědi. Nejvíce byly jako cíl útoku označovány velké skupiny osob či lidé obecně. Tuto odpověď uvedlo 53 % tj. (78) ze všech respondentů. Celkem 14 % tj. (20) odpovědí bylo zaměřeno na veřejné budovy a 12 % tj. 17 respondentů uvedlo jako možný cíl společenské akce. Do této kategorie byly zahrnuty i odpovědi jako: vánoční trhy, koncerty a jiné kulturní akce. Celkem 9 % tj. (13) respondentů uvedlo jako svou odpověď významné osoby, 7 % tj. (11) odpovědělo náhodné cíle a 5 % tj. (8) uvedlo jako cíl školy či mateřské školy. Další z odpovědí byly velmi rozdílné. Celkem 4x byly mezi odpověďmi zmíněny náboženské objekty, odpůrci teroristických skupin, letadla nebo letiště a vládní objekty. Dále se objevily odpovědi jako národnostní menšiny, nákupní centra, velká města, metro a politici. Čtyři respondenti neuvedli odpověď žádnou nebo uvedli odpověď „nevím“.

Pro lepší přehled odpovědí s větším počtem je níže přiložena tabulka 4 a graf 4.

Tabulka 4 – Odpovědi respondentů na otázku č. 17. (vlastní)

Typ cíle	Počet odpovědí	Typ cíle	Počet odpovědí
Velké skupiny osob	78	Významné osoby	13
Veřejné budovy	20	Náhodné cíle	11
Společenské události	17	Školy, mateřské školy	8

Graf 4 – Odpovědi respondentů na otázku č. 17. (vlastní)

Otázka č. 18: Víte, jak se zachovat v případě nebezpečí teroristického útoku?

Na tuto otázku mohli respondenti odpovědět „ANO“, „NE“ či „NEVÍM“. Nejmenší počet odpovědí pojímalo „ANO“. Kladně odpovědělo 29,3 % tj. (36) respondentů. Z celkového počtu respondentů 30,9 % tj. (38) respondentů neví, jak se v případě teroristického útoku zachovat a 39,8 % tj. (49) respondentů si není zcela jisto.

Otázka č. 19: Představuje pro Vás aktuální situace ve světě větší hrozby spojené s terorismem?

Otázka č. 19 byla zaměřena na zjištění, zda respondenti vnímají větší teroristické hrozby ve spojitosti se současným děním ve světě. Aktuálně nejvíce probíraná témata souvisí například s válkou na Ukrajině nebo Izraelsko-palestinským konfliktem. Tyto události mohou v mnoha lidech vzbuzovat pocit strachu anebo větší hrozby teroristických útoků. Tento pocit mělo také 84,6 % tj. (104) respondentů. Naopak pro 15,4 % tj. (19) respondentů nejsou hrozby terorismem nijak ovlivněny aktuální světovou situací.

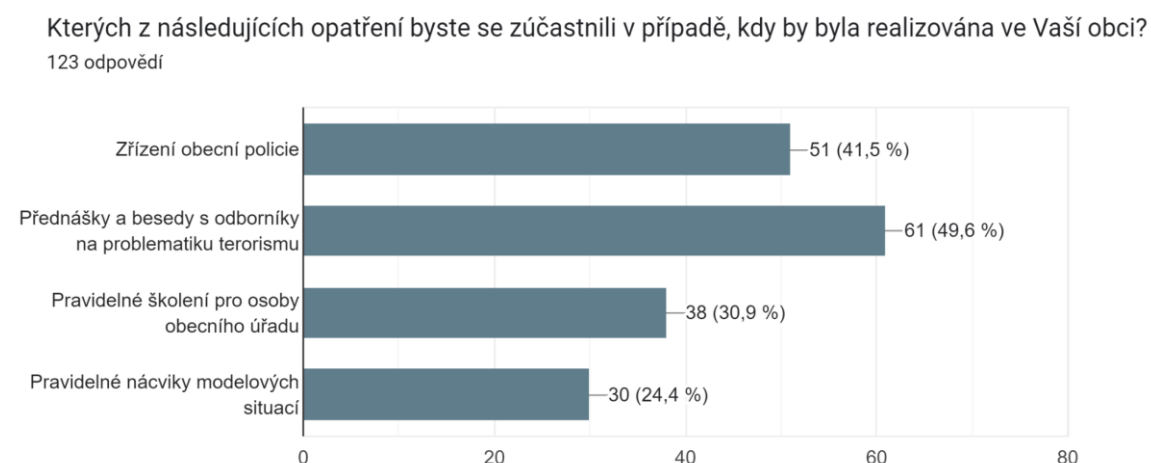
Otázka č. 20: Domníváte se, že jste dostatečně informováni o problematice terorismu? (médiá, škola, další sdělovací prostředky)

Více než polovina dotázaných respondentů tj. 54,5 % si myslí, že nynější informovanost o problematice terorismu je nedostatečná. Naopak 45,5 % tj. (56) respondentů je s aktuální informovaností o této problematice spokojeno.

Otázka č. 21: Kterých z následujících opatření byste se zúčastnili v případě, kdy by byla realizována ve Vaší obci?

Poslední otázka měla za úkol zjistit, která opatření by byla nejlépe přijata obyvateli obce Věrovany v případě, že by se v obci zavedla. Na výběr mezi možnými opatřeními bylo: zřízení obecní policie, přednášky a besedy s odborníky na problematiku terorismu, pravidelné školení pro osoby obecního úřadu v obci a pravidelné nácviky modelových situací. Respondenti měli možnost označit více odpovědí najednou. Celkem 49,6 % tj. (61) dotázaných by se chtělo zúčastnit přednášek s odborníky na danou problematiku. Pouze 41,5 % tj. (51) respondentů by stálo o zavedení obecní policie v obci a 30,9 % tj (38) respondentů je pro zavedení pravidelných školení. Nácviku modelových situací by se chtělo zúčastnit pouze 24,4 % tj. (30) respondentů.

Pro větší přehlednost je přiložen graf 5.

Graf 5 – Odpovědi respondentů na otázku č. 21. (vlastní)

7 NÁVRHY A OPATŘENÍ

Na základě analýzy dotazníkového šetření bylo zjištěno, jak k problematice terorismu přistupují obyvatelé obce Věrovany. Dále zde byly také otázky, které měly za úkol zjistit spokojenost či případnou nespokojenost s bezpečnostním systémem obce.

Dotazníkové šetření prokázalo značnou nespokojenost obyvatel obce s nynějšími bezpečnostními opatřeními. Hlavním problémem se ve všech ohledech stala neinformovanost a nepřipravenost obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace, které by v obci mohly nastat.

Problematika ochrany obyvatelstva je denně probírána na všech internetových portálech, televizních či rádiových stanicích nebo novinách. Vzhledem k neustálému rozvoji technologií se stále větší počty osob schylují ke krácení volného času v „online světě“, proto je vhodné tuto problematiku šířit například prostřednictvím sociálních sítí či jiných portálů s vysokou návštěvností. Bohužel ne každý má zájem o čtení dlouhých článků, proto by bylo možné tyto informace šířit pomocí krátkých klipů nebo články doplnit o poutavé ilustrace týkající se ochrany obyvatelstva.

Vzhledem k výsledkům z poslední otázky dotazníkového šetření, by obyvatelé obce Věrovany měly největší zájem o přednášky a besedy s odborníky na problematiku terorismu. Tyto přednášky by bylo možné konat pro všechny věkové kategorie v různých podobách. V obci se nachází základní škola pro první stupeň. Pro žáky by tak mohly být předávány informace v podobě videí či besed s odborníky s ohledem na jejich věk. Mělo by jít především o informace, jak se ukrýt ve škole. Zároveň by tyto přednášky sloužily pro zaměstnance školy jako manuál k chování v případě nastání negativní události.

Pro civilní obyvatele obce by se přednášky konaly v prostorách kulturního domu, obecního úřadu či restauračního zařízení. Šlo by především o poskytování informací, jak se v případě tohoto útoku zachovat, jak a kde se ukrýt, popřípadě jak s útočníkem komunikovat v případě přímého kontaktu. Přednášky by mohly být doplněny o informace ze skutečných již spáchaných činů, krátká dokumentární videa nebo rozhovory s lidmi, kteří se na místě teroristického útoku nacházeli v době jeho spáchání. Otázkou však je, kolik obyvatel obce by se těchto přednášek reálně zúčastnilo.

V současné době obec nedisponuje obecní policií, která by však mohla být klíčovou v prevenci a při případné hrozbě teroristickým činem v obci. V roce 2022, jak již bylo zmíněno

v kapitole o současných bezpečnostních opatřeních v obci, uzavřelo město Tovačov veřejnoprávní smlouvu s obcí Věrovany o plnění úkolů městské policie. Dojezd hlídkové služby do obce Věrovany je však velmi omezený, proto by bylo na místě zvážit zřízení obecní policie výhradně pro obec Věrovany. Vzhledem k četnému vandalismu a dopravním nehodám v obci by obecní policie zajišťovala prevenci těchto událostí a jejich následné řešení. Přítomnost obecní policie by měla pod dohledem aktuální situaci v obci a veškeré dění by tak mohlo být nepřetržitě monitorováno a mohlo by tak být zabráněno případným útokům. Dle výsledů dotazníkového šetření lze vidět, že občané obce by o zavedení toho opatření stáli a momentálně nemají povědomí o žádných možnostech obecní či městské policie, která by zabezpečovala a kontrolovala chod obce.

S monitorováním dění v obci také souvisí zavedení kamerového systému. To by bylo účinné především na místech s vysokou koncentrací lidí jako jsou dětské hřiště, sportoviště v obci, kulturní dům, obchody a restaurační zařízení, autobusové zastávky či prostory obecního úřadu a základní a mateřské školy. Úkolem kamerových systémů je monitorovat tato místa a tím do určité míry zabránit páchání trestné činnosti, jelikož přítomnost kamery může pachatele často odradit. V situaci, kdy by došlo k páchání teroristického činu na území obce, by byl kamerový systém klíčový k usvědčení pachatelů.

Jednou z možností opatření jsou také nácviky modelových situací. V období mezi první a druhou světovou válkou se jako modelová cvičení využívalo simulování leteckého útoku, při kterém se ověřovaly schopnosti obyvatelstva, které mělo za úkol se před tímto útokem ukrýt. V současné době se často využívá taktického cvičení AMOK neboli útok aktivního střelce, při kterém bývá zapojeno i civilní obyvatelstvo. Toto taktické cvičení, nebo jeho obdoba, by mohlo být uskutečněno i v obci Věrovany jako představa pro obyvatele o tom, jak se v takové situaci zachovat, jak postupovat a spolupracovat s bezpečnostními sbory a záchrannými složkami, které jsou přítomny v místě teroristického či jiného útoku.

Dalším návrhem pro zlepšení informovanosti obyvatel v obci a jejich celkovému povědomí o problematice mimořádných událostí, potažmo o terorismu, je zavedení pravidelného vyvěšování informačních plakátů či letáků. Tyto plakáty by mohly být zveřejňovány jak v elektronické podobě na webových stránkách obce, tak v podobě papírové například na nástěnkách v prostorech obecního úřadu, ve školách či obchodech. Strategickým místem pro jejich vyvěšování by mohla být nástěnka sboru dobrovolných hasičů Nenakonice, která se nachází na stěně samoobsluhy na návsi v Nenakonících. Na tomto místě je mnohdy výrazně vyšší koncentrace osob, než v jiných částech obce a pro spoustu obyvatel jde o místo, kde se schází

se známými a podobně. Hasiči zde pravidelně vyvěšují mimo své úspěchy také informace týkající se hrozby požárů v České republice, a proto by bylo dobré k nim připojit i informace o možnosti vzniku jiných mimořádných událostí nebo o jejich vzniku na území České republiky. K nim by bylo vhodné přidat informace o správném chování k předcházení jejich vzniku, v jejich průběhu anebo po nich. Informační plakáty nebo letáky by se měly vytvořit poutavou formou tak, aby zaujaly co nejvíce osob a kolemjdoucích. Bylo by vhodné k nim vložit zajímavé a poutavé obrázky související s danou problematikou a stručný text s informacemi o události.

Z pohledu respondentů v dotazníkovém šetření je jejich informovanost a připravenost tristní, proto je na místě zavést některá z opáření, která by tuto situaci mohla změnit. V obci Věrovany jsou současná opatření mizivá, přesto však v momentální situaci dostačující, jelikož se v blízké budoucnosti nepředpokládá výrazné změny na bezpečí obyvatel či obce.

ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo na základě vyhodnocených dat z dotazníkového šetření navrhnout případná opatření ke zlepšení připravenosti obyvatelstva a orgánů obce na mimořádné události, a především na událost typu terorismus.

Teoretická část práce byla zaměřena na úvod do problematiky ochrany obyvatelstva, její základní opatření, vymezení základních pojmů z této oblasti a právní ukotvení. Následně byly popsány orgány krizového řízení v České republice. Další část teoretické části je zaměřena na mimořádné události, mezi které se řadí i samotný terorismus, a jejich dělení. Teoretická část je zakončena kapitolou o samotném terorismu, jeho typologií a formami.

V první části praktické části jsou informace o obci Věrovany, její historie i současný stav obce a zabezpečení. Druhá část se věnovala samotnému dotazníkovému šetření, ve kterém bylo za cíl získat informace o povědomí obyvatel dané obce o připravenosti na mimořádné události a o problematice terorismu. Výsledky dotazníkového šetření dosáhly očekávání. Obyvatelé obce v zásadě nejsou připraveni na události tohoto typu a zastávají názor, že ani samotná obec není na tyto události připravena nebo proti nim zabezpečena. Část z dotazovaných se v obci necítí bezpečně a aktuální situace ve světě tomuto pocitu jen přidávají na síle. Sami obyvatelé obce jsou pro zavedení opatření k předcházení těmto událostem a také ke zvyšování informovanosti o této problematice ať už prostřednictvím webových stránek obce, případných přednášek o tématu terorismu či zvýšení informovanosti prostřednictvím médií a dalších sdělovacích prostředků.

Překvapivým zjištěním byl fakt, že většina dotazovaných nevěděla o žádném zabezpečení obce před mimořádnými událostmi. Značná část respondentů uvedla, že v obci pocítují absenci obecní policie i přes fakt, že tato situace by měla být pokryta na základě smlouvy o městské policii s nedalekým městem Tovačov.

V poslední části praktické části jsou zmíněny návrhy a doporučení ke zlepšení současného stavu zabezpečení obce či informovanosti obyvatelstva.

Výše zmíněné návrhy ke zlepšení současného stavu jsou realizovatelné, a tudíž hlavní cíl práce byl splněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AMBRIŠKO, Róbert; GEC, Jaromír; MICHÁLEK, Ondřej a ŠOLC, Jan, 2020. *Dopady pandemie Covid-19*. Online. Česká národní banka. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Bezprostredni-dopady-pandemie-covid-19-na-ceskou-ekonomiku/>. [cit. 2024-04-15].

BERGLOWIEC, Petr; MALÉŘOVÁ, Lenka a ADAMEC, Vilém, 2017. *Krizový štáb obce a jeho budoucnost*. Online. Dostupné také z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/33/274.pdf>.

BOZP, ©2022. Online. *Bezpečnost práce*. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/mimoradna-udalost/>. [cit. 2024-04-05].

BRANIŠ, Martin, 2004. *Základy ekologie a ochrany životního prostředí*. Třetí. Informatorium. ISBN 80-7333-024-5.

ČERNÝ, Karel, 2017. *Příčiny a logika sebevražedného terorismu*. Online. *Historická Sociologie*. Roč. 9, č. 1, s. 1-24. ISSN 1804-0616. Dostupné z: <https://doi.org/10.14712/23363525.2017.25>. [cit. 2024-04-11].

ČESKO, 1985. *Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně – znění od 22. 3. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>

ČESKO, 1993. *Hlava 7 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústava České republiky – znění od 1. 6. 2013*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKO, 1998. *Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky – znění od 1. 12. 2000*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110#f1861159>

ČESKO, 1999. *Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky – znění od 1. 1. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

ČESKO, 2000a. *Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) - znění od 1. 1. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO, 2000b. *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů – znění od 1. 1. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>

ČESKO, 2000c. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů – znění od 1. 1. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2000d. *Vyhláška č. 498/2000 Sb., Správy státních hmotných rezerv o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy – znění od 1. 1. 2013*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-498>

ČESKO, 2000e. *Narizení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva – znění od 1. 1. 2003*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-463>

ČESKO, 2001. *Vyhláška č. 328/2001 Sb., Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému – znění od 1. 1. 2022*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKO, 2002a. *Zákon č. 12/2002 Sb., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou a o změně zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o státní pomoci při obnově území) - znění od 1. 1. 2017*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-12>

ČESKO, 2002b. *Vyhláška č. 380/2002 Sb., Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva – znění od 22. 8. 2002*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>

ČESKO, 2008. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky – znění od 28. 6. 2022*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO, 2011. *Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě – znění od 1. 1. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>

ČESKO, 2015. *Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) - znění od 1. 4. 2024*. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2024 [cit. 4. 4. 2024]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>

DISMAN, Miroslav, 2018. *Šetření dotazníkové*. Online. Sociologická encyklopedie. Dostupné z: [https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9_(MSgS)). [cit. 2024-04-14].

EDPP, 2010. *Povodňový plán obce*. Online. Elektronický digitální povodňový portál. Dostupné z: https://www.edpp.cz/vrn_uvod/. [cit. 2024-04-21].

FOLDYNA, Libor, 2009. *Nouzové přežití*. Druhé. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN 978-80-7385-077-7.

FOLWARCZNY, Libor a POKORNÝ, Jiří, 2006. *Evakuace osob*. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě. ISBN 80-86634-92-2.

GENERAL SECRETARIAT OF THE COUNCIL, 2010. *Internal security strategy for the European Union*. Brussel: Publications Office of the European Union. ISBN 978-92-824-2679-1.

HOFFMAN, Bruce, 2017. *Inside Terrorism*. Columbia University Press. ISBN 9780231174770.

HORÁK, Rudolf; DANIELOVÁ, Lenka; JURÍČEK, Ludvík a ŠIMÁK, Ladislav, 2015. *Zásady ochrany společnosti*. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 9788074182365.

HRADIL, Jaroslav; J. MIKA, Otakar; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.

HZS ČR, 2014. *Varování obyvatelstva*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/sireny.aspx>. [cit. 2024-03-21].

HZS ČR, 2021. *Právní předpisy a koncepční materiály*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-pravni>

predpisy-a-koncepcni-materialy-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy.aspx. [cit. 2024-04-15].

HZS ČR, 2021. *Systém krizového řízení*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-system-krizoveho-rizeni-system-krizoveho-rizeni.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>. [cit. 2024-04-10].

HZS ČR, 2021. *Ukrytí*. Online. Hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-hlavniho-mesta-prahy-menu-ochrana-obyvatelstva-ukryti-ukryti.aspx>. [cit. 2024-03-23].

HZS ČR, 2022. *Varování obyvatelstva v České republice*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>. [cit. 2024-04-15].

IVANČÍK, Radoslav a NEČAS, Pavel, 2019. *Terorismus Globální bezpečnostná hrozba*. Ostrava: KEY Publishing. ISBN 978-80-7418-319-5.

JANURA, Josef, 2009. *Základní rozdělení mimořádných událostí*. Online. Hradec Králové. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/zakladni-rozdeleni-mimoradnych-udalosti/d-55383>. [cit. 2024-04-15].

KREMPL, Jaroslav, 2002. *Bystřínova Hanácká legenda po sto letech*. Svazek obcí mikroregionu střední Haná. ISBN 80-238-9526-5.

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2017. *Základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media. ISBN 978-80-7402-295-1.

Magistrát HMP, 2016. *Krizové řízení*. Online. Bezpečnost Praha. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/krizove-rizeni>. [cit. 2024-04-04].

Mapy.cz, 2021. *Obec Věřovany*. Online. In: Mapy.cz. Dostupné z: <https://en.mapy.cz/letecka?source=muni&id=1038&ds=1&x=17.2905359&y=49.4616967&z=12>. [cit. 2023-12-11].

MARTÍNEK, Bohumír; LINHART, Petr a , a kol., 2006. *Ochrana obyvatelstva* Studijní materiál k modulu E. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

MARTÍNEK, Bohumír; LINHART, Petr; BALEK, Václav; ČAPOUN, Tomáš; SLÁVIK, Dušan et al., 2003. *Ochrana člověka za mimořádných událostí*. Druhé. MV – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 80-86640-08-6.

MCENTIRE, David A., 2022. *Disaster Response and Recovery*. Third edition. Wiley. ISBN 9781119810032.

Město Blansko, 2009. *Definice samosprávy*. Online. Město Blansko. Dostupné z: <https://www.blansko.cz/sprava-mesta/>. [cit. 2024-04-04].

Město Moravská Třebová, 2014. *Ochrana obyvatelstva*. Online. Moravská Třebová. Dostupné z: <https://www.moravskatrebova.cz/cs/o-meste/bezpecnost-ve-meste/krizove-rizeni/ochrana-obyvatelstva.html>. [cit. 2024-03-21].

Město Vlašim, ©2014. *Základní dělení mimořádných událostí*. Online. Město Vlašim. Dostupné z: https://www.mestovlasim.cz/data/usr_001_novy_adresar_vlasim/zakladni_deleni_mim_udalosti.pdf. [cit. 2024-04-05].

MV ČR, 2001. *Společný postoj rady EU o použití zvláštních opatření k boji proti terorismu*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/spolecny-postoj-rady-ze-dne-27-prosince-2001-o-pouziti-zvlastnich-opatreni-k-boji-proti-terorismu.aspx>. [cit. 2024-04-09].

MV ČR, 2009. *Definice pojmu terorismus*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>. [cit. 2024-04-09].

MV ČR, 2010. *Extremismus*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>. [cit. 2024-04-11].

MV ČR, 2013. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Online. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné také z: https://vlada.gov.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf.

MV ČR, 2016. *Audit národní bezpečnosti*. Online. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné také z: <https://vlada.gov.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>.

MV ČR, 2019. *MODUL - J; ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky*. Praha: MV - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-7616-048-4.

MV ČR, 2021. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky.

MV ČR, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné také z: https://mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/Bezpecnostni_strategie_Ceske_republiky_2023.pdf.

MV ČR, 2024a. *Bezpečnostní rada státu (BRS)*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-rada-statu-brs.aspx>. [cit. 2024-04-10].

MV ČR, 2024b. *Typologie terorismu*. Online. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/terorismus-a-mekke-cile-typologie-terorismu-typologie-terorismu.aspx>. [cit. 2024-04-11].

Obec Věrovany, ©2006. *Život v obci*. Online. Obec Věrovany. Dostupné z: <https://www.verovany.cz/zivot-v-obci>. [cit. 2024-04-12].

Parlament České republiky, ©2022. *Představení obou komor*. Online. Parlamentní dimenze. Dostupné z: <https://parleu2022.cz/cs/predsednictvi/prezentace-obou-komor/>. [cit. 2024-04-04].

POMAHAČ, Richard, 2013. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-447-6.

Pražský hrad, ©2015. *Pravomoci prezidenta*. Online. Pražský hrad. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/pravomoci-prezidenta>. [cit. 2024-04-04].

PRŮCHA, Petr, 2004. *Veřejná správa a samospráva*. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva. ISBN 80-86775-03-8.

SH ČMS, 2014. *Nouzové přežití obyvatelstva*. Online. Dostupné také z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=180&subhead=503>.

SH ČMS, 2014. *Úloha ochrany obyvatelstva ve společnosti*. Online. In: Vzdělávání členů SH ČMS. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=59&head=119&subhead=269>. [cit. 2024-03-28].

SMOLÍK, Josef, 2015. *Psychologie terorismu*. Online. Vojenské rozhledy. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-prostredi/psychologie-terorismu-a-metafora-schodiste>. [cit. 2024-04-11].

SVOBODA, Marek, 2022. *Veřejnoprávní smlouva o plnění úkolů městské policie*. Online. Dostupné z: <https://1url.cz/Ium86>. [cit. 2024-04-16].

ŠIMEK, Tomáš, 2016. *Tisňové informování obyvatelstva*. Online. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/32/247.pdf>. [cit. 2024-04-11].

ŠMÍDA, Jan, 2022. *Nejvyužívanější výzkumné nástroje*. Online. Učitel21. Dostupné z: <https://www.ucitel21.cz/post/nejvyu%C5%BE%C3%AD-van%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD-v%C3%BDzkumn%C3%A9-n%C3%A1stroje-do-tazn%C3%ADkov%C3%A9-%C5%A1et%C5%99en%C3%AD>. [cit. 2024-04-20].

Veřejná správa, ©2022. *Orgány samosprávy*. Online. Veřejná správa. Dostupné z: <https://ve-rejnasprava.estranky.cz/clanky/3.-organy-samospravy.html>. [cit. 2024-04-04].

VOICES, Young, 2022. *The growing threat of lone-wolf terrorism*. Online. Observer Research Foundation. Dostupné z: <https://www.orfonline.org/expert-speak/the-growing-threat-of-lone-wolf-terrorism>. [cit. 2024-04-21].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
BRS	Bezpečnostní rada státu
č.	číslo
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EU	Evropská Unie
ha	hektar
HMP	Hlavní město Praha
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
KS	Krizová situace
MU	Mimořádná událost
OOb	Ochrana obyvatelstva
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
Sb.	sbírka
tj.	to je
tzv.	takzvaně
ZZS	Zdravotnický záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 – Struktura bezpečnostního systému. (SH ČMS, 2014)</i>	<i>17</i>
<i>Obrázek 2 – Mapa obce. (Mapy.cz, 2021)</i>	<i>38</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Odpovědi respondentů na otázku č. 5. (vlastní)</i>	<i>42</i>
<i>Tabulka 2 – Odpovědi respondentů na otázku č. 8. (vlastní)</i>	<i>43</i>
<i>Tabulka 3 – Odpovědi respondentů na otázku č. 11. (vlastní)</i>	<i>45</i>
<i>Tabulka 4 – Odpovědi respondentů na otázku č. 17. (vlastní)</i>	<i>48</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 – Odpovědi respondentů na otázku č. 8. (vlastní)</i>	44
<i>Graf 2 – Odpovědi respondentů na otázku č. 11. (vlastní)</i>	45
<i>Graf 3 – Odpovědi respondentů na otázku č. 15. (vlastní)</i>	47
<i>Graf 4 – Odpovědi respondentů na otázku č. 17. (vlastní)</i>	48
<i>Graf 5 – Odpovědi respondentů na otázku č. 21. (vlastní)</i>	49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

Příloha P II: Výsledky dotazníkového šetření

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Připravenost obyvatelstva a orgánů územní samosprávy obce Věrovany na událost typu terorismus

Vážení respondenti, vážené respondentky,

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění krátkého dotazníku, který mi poslouží jako podklad pro vypracování bakalářské práce na téma „Připravenost obyvatelstva a orgánů územní samosprávy vybrané obce na událost typu terorismus“.

Tento dotazník je zaměřen výhradně pro obyvatele obce Věrovany a její místní části Nenakonice a Rakodavy. Pokud tedy nejste obyvateli této obce nebo některé z místních částí, dotazník prosím nevyplňujte.

Účast v dotazníku je zcela anonymní a dobrovolná. Věnujte prosím pár minut svého času na jeho vyplnění.

Děkuji za Vaši pomoc.

Buršíková Martina, studentka Fakulty logistiky a krizového řízení UTB

mail.com [Přepnout účet](#)

Není sdíleno

* Označuje povinnou otázku

Jakého jste pohlaví? *

- Žena
- Muž
- Nechci odpovědět

Jaký je Váš věk? *

- Méně než 18
- 18 - 26
- 27 - 35
- 36 - 44
- 45 - 50
- Více než 50

Jak dlouho v obci Věrovany (nebo místních částech Nenakonice a Rakodavy) žijete? *

- 0 - 10 let
- 11 - 20 let
- 21 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 - 50 let
- Více než 50 let

Patříte do vedení obecního úřadu v obci? (Jste členem zastupitelstva obce, obecního výboru apod.?)

- Ano
- Ne

Jaké hrozby vnímáte ve Vaší obci? *

Vaše odpověď _____

Cítíte se ve Vaší obci bezpečně? *

- Ano
- Ne

Myslíte si, že jsou bezpečnostní opatření v obci dostatečná v případě mimořádné události nebo krizové situace? *

- Ano
- Ne

Jak dlouho v obci Věrovany (nebo místních částech Nenakonice a Rakodavy) žijete? *

- 0 - 10 let
- 11 - 20 let
- 21 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 - 50 let
- Více než 50 let

Patříte do vedení obecního úřadu v obci? (Jste členem zastupitelstva obce, obecního výboru apod.?)

- Ano
- Ne

Jaké hrozby vnímáte ve Vaší obci? *

Vaše odpověď _____

Cítíte se ve Vaší obci bezpečně? *

- Ano
- Ne

Myslíte si, že jsou bezpečnostní opatření v obci dostatečná v případě mimořádné události nebo krizové situace? *

- Ano
- Ne

Jestliže jste v předchozí otázce odpověděli NE, stručně rozvedte proč.

Vaše odpověď _____

Vnímáte terorismus jako hrozbu pro obec Věrovany? *

Ano

Ne

Máte povědomí o významu pojmu "měkké cíle"? *

Ano

Ne

Nevím

Jaké znáte druhy terorismu? *

Vaše odpověď _____

Myslíte si, že je Vaše obec dostatečně připravena na událost typu terorismus? *

Ano

Ne

Poskytuje Vám obec informace prostřednictvím webových stránek nebo vývěsných plakátů o správném chování v případě nastání této události? *

Ano

Ne

Jsou ve Vaší obci pořádány veřejné diskuze a přednášky na téma terorismus? *

Ano

Ne

V případě, že by ve Vaší obci došlo k teroristickému aktu, u kterých z organizací *
by byla větší pravděpodobnost jeho spáchání?

Náboženské organizace

Politické organizace

Národnostní organizace

Ekologické organizace

Akt jedince

Víte, kde se v takové situaci ve Vaší obci ukrýt? *

Ano

Ne

Na koho/ na co bývají teroristické útoky nejčastěji zaměřeny? *

Vaše odpověď _____

Víte, jak se zachovat v případě nebezpečí teroristického útoku? *

Ano

Ne

Nevím

Představuje pro Vás aktuální situace ve světě větší hrozby spojené s terorismem? *

Ano

Ne

Domníváte se, že jste dostatečně informováni o problematice terorismu? (médiá, *
škola, další sdělovací prostředky)

Ano

Ne

Kterých z následujících opatření byste se zúčastnili v případě, kdy by byla *
realizována ve Vaší obci?

Zřízení obecní policie

Přednášky a besedy s odborníky na problematiku terorismu

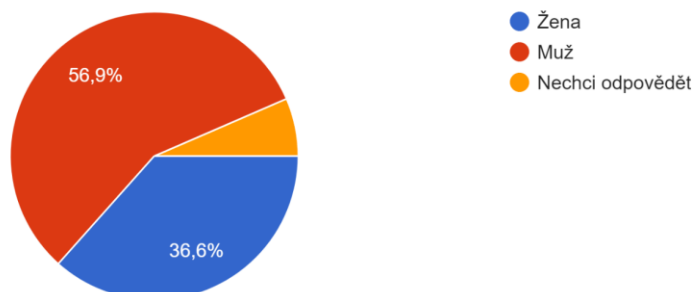
Pravidelné školení pro osoby obecního úřadu

Pravidelné nácviky modelových situací

PŘÍLOHA P II: VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

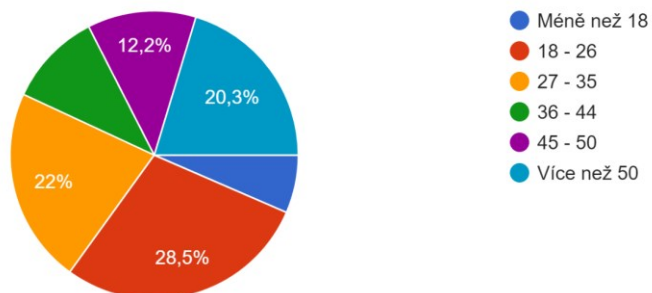
Jakého jste pohlaví?

123 odpovědí

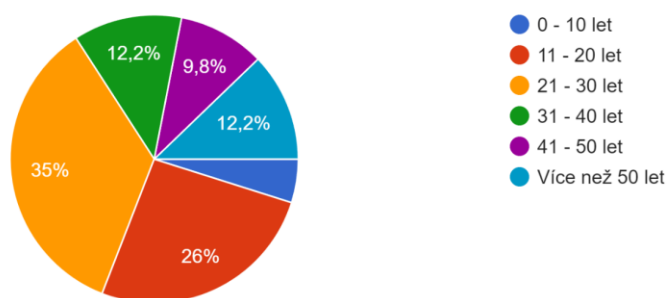
Jaký je Váš věk?

123 odpovědí

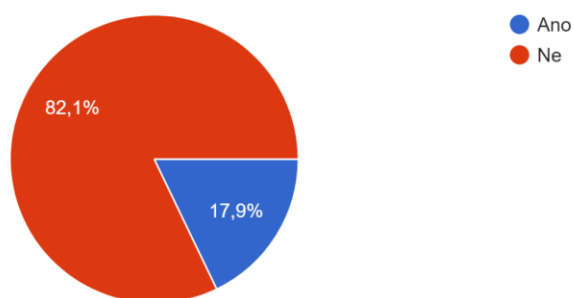
Jak dlouho v obci Věřovany (nebo místních částech Nenakonice a Rakodavy) žijete?

123 odpovědí

Patříte do vedení obecního úřadu v obci? (Jste členem zastupitelstva obce, obecního výboru apod.?)

28 odpovědí

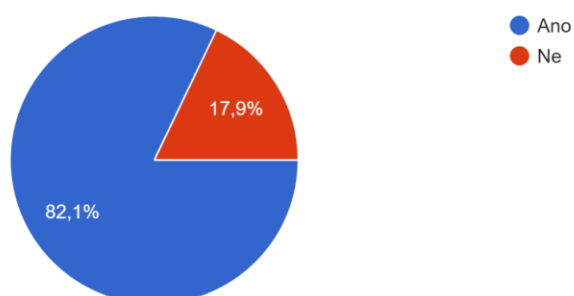
Jaké hrozby vnímáte ve Vaší obci?

123 odpovědí

Problémoví spoluobčané, politické dění v obci
Nevím
Celkem žádné
Nevím o žádné
Zatím žádné
Přírodní katastrofy
Doufám ze zadne
Přepadení
Snad žádné

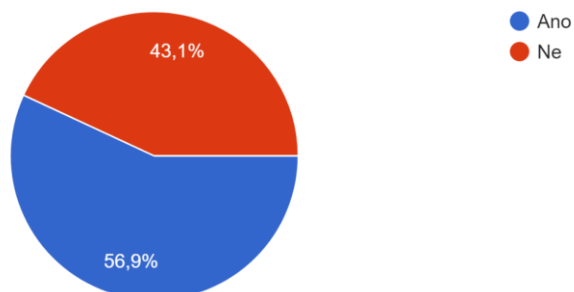
Cítíte se ve Vaší obci bezpečně?

123 odpovědí

Myslíte si, že jsou bezpečnostní opatření v obci dostatečná v případě mimořádné události nebo krizové situace?

123 odpovědí

Jestliže jste v předchozí otázce odpověděli NE, stručně rozved'te proč.

41 odpovědí

Není zde ani obecní policie, nevíme, kde jsou různé kryty nebo kam hlásit, když se něco děje.

Nepředpokládá se, že se v tak malé obci něco semele

Nic tu nefunguje

To nevím

Nevnímám žádná opatření

Nejsou žádná opatření

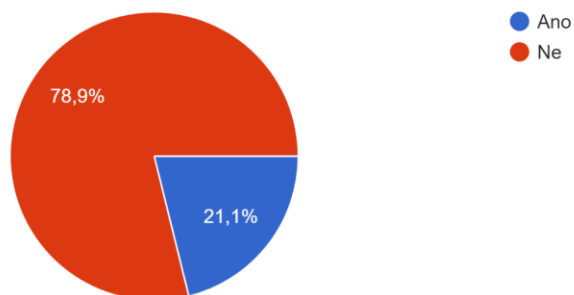
Nevím o žádných opatřeních

Nejsou žádná opatření

Žádné nejsou

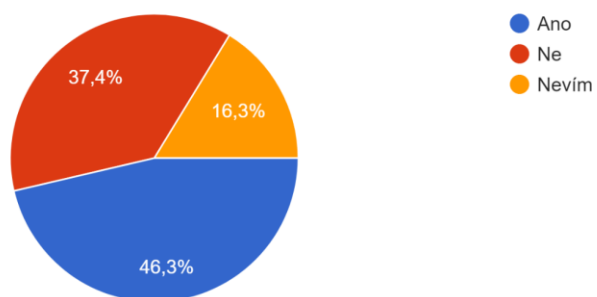
Vnímáte terorismus jako hrozbu pro obec Věřovany?

123 odpovědí

Máte povědomí o významu pojmu "měkké cíle"?

123 odpovědí

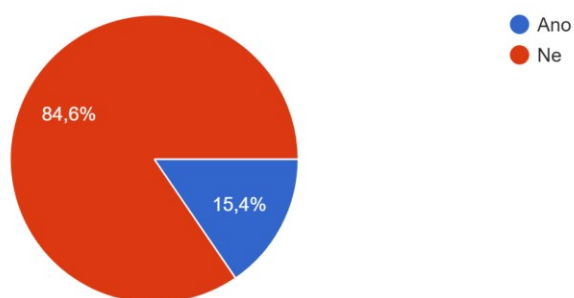
Jaké znáte druhy terorismu?

123 odpovědí

Pravicový, levicový
Náboženský, džihád, islamisté
Ekologický, náboženský
Politický
Ekonomický, ekologický, politický
Zadne
Ekologický
Politický, ekologický, jedinec
Muslimové

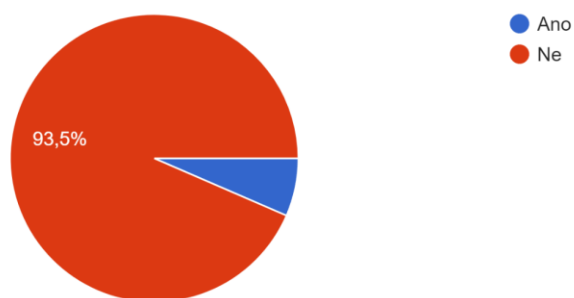
Myslíte si, že je Vaše obec dostatečně připravena na událost typu terorismus?

123 odpovědí

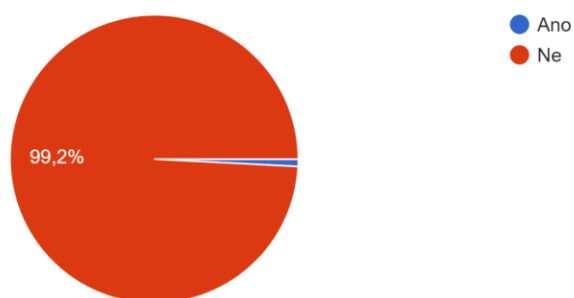
Poskytuje Vám obec informace prostřednictvím webových stránek nebo vývěsných plakátů o správném chování v případě nastání této události?

123 odpovědí

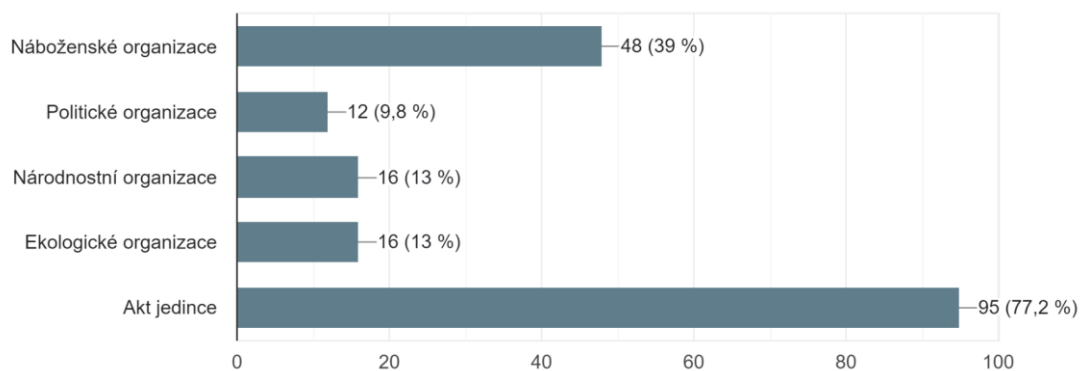
Jsou ve Vaší obci pořádány veřejné diskuze a přednášky na téma terorismus?

123 odpovědí

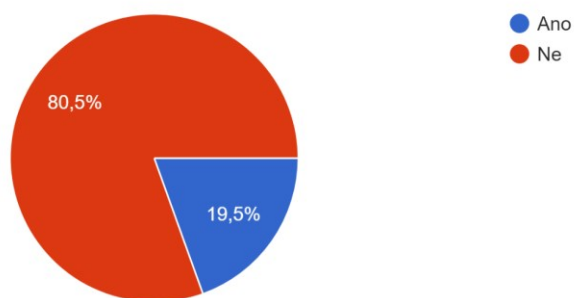
V případě, že by ve Vaší obci došlo k teroristickému aktu, u kterých z organizací by byla větší pravděpodobnost jeho spáchání?

123 odpovědí

Víte, kde se v takové situaci ve Vaší obci ukrýt?

123 odpovědí

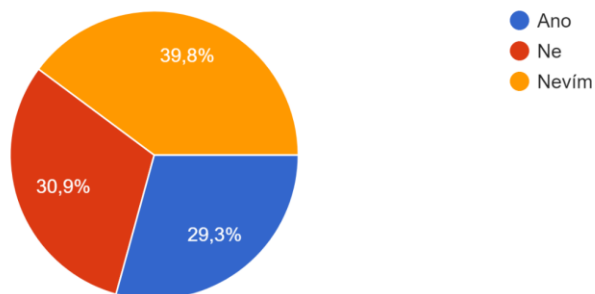
Na koho/ na co bývají teroristické útoky nejčastěji zaměřeny?

123 odpovědí

Na významné osobnosti, významné stavby, ale také na nevinné lidi (měkké cíle) například v metru
Velké skupiny lidí
Obyvatelé, koncerty, shromáždění, veřejné budovy, školy
Shromáždění lidí
Veřejné budovy, školy, shromáždění
Koncerty, školy, letiště, osoby
Na kohokoliv
Na velké skupiny osob, významné budovy
Na budovy významné a na lidi

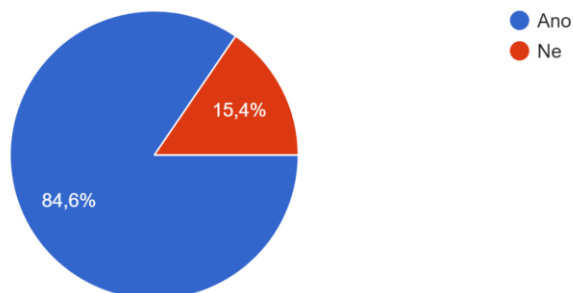
Víte, jak se zachovat v případě nebezpečí teroristického útoku?

123 odpovědí

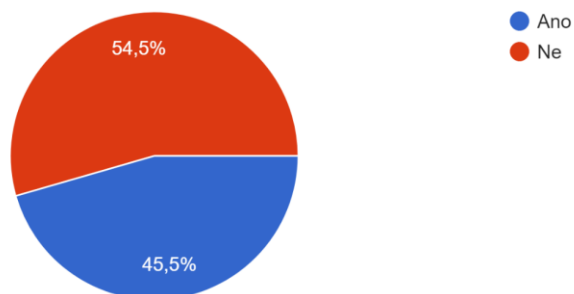
Představuje pro Vás aktuální situace ve světě větší hrozby spojené s terorismem?

123 odpovědí

Domníváte se, že jste dostatečně informováni o problematice terorismu? (médiá, škola, další sdělovací prostředky)

123 odpovědí

Kterých z následujících opatření byste se zúčastnili v případě, kdy by byla realizována ve Vaší obci?

123 odpovědí

